

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétivel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

„Széchenyi-kör” Ujhelyben.

Szatarina, ápril 20.

A kulturális élet haladásával, tökélesbülésével a szociális érintkezésben napról-napra többet kíván meg az egyéntől a társadalom, viszont az egyén a társadalomtól. A társas, később társadalmi lény művelődése fokának arányában kíván kielégítést, a hajlamok és kíválmak a lélek nemessége, a szív érzése, az ész műveltsége arányában napról-napra más és más igényeket támasztanak összességük, a társadalom irányában.

S a társadalomnak, hogy pangás és visszacsúszás ne álljon be, a saját érdekében kell arra törekedni, hogy a továbbfejlesztés nemcsak munkája meg ne akadjon, hogy a lélek gyönyöre, a szív öröme, az ész eledéle meg legyen.

Ezelőtt megelégedtünk egy-egy vármegyebállal, kirándulással, majálissal, időközi és ritkán működő színházzal, patriarkális családi boldog összejövetelekkel; ma már lelkünk, ha a legtisztább, legnemesebb erkölcs alapján állunk is, s a legszerényebb igényekkel rendelkezünk: nem elégedhet meg többé ezekkel. Visszasírom, ha lehetne, azt a boldog patriarkális kort, de nem lehet!

Lelkemet csak egy időre kötné le ez az idilli állapot, de arra az időre, amidőn akkor vadásztak és fontak, most a lélek más kielégítést is kíván. Akkor nem éreztünk kötelességet csak az isten, a haza, a trón és a család iránt; ma mindezeknek szigorú megtartása mellett embertársaink és önmagunk iránt is érzünk kötelességeket.

Haladott a kor, haladtunk mi is vele, csak hogy sajnos rossz irányban. Nálunk mint valami óriás cápa mindent gyomrába ragadott Budapest, melybe, mint közvetlen gyújtópontba, összefut minden idegszálunk. Pedig mint az egészséges szervezetű embernek több duca van, több ducon mennek keresztül míg az agyig jutnak az idegek, azonképpen az egészséges társadalmi életben is több közvetítő gyújtópont van szükség, míg egy központig jut minden. Mi pedig ennek ellenére örültül centralizáltuk politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi életünket, úgy annyira, hogy ma a vidéken szét-szórtnál élő kultur-embereket sokszor egy nálunknál sokkal alacsonyabb szellemi és erkölcsi

rétgenben mozgó individuum dirigálja, vezet — s horribile dictu — oktatta.

Szégyenletes állapot igazán. S mi mindennek az oka? Tisztán az, hogy nincsenek kulturális központjaink, nincsenek intézményeink, melyek egy közelebbi gyújtópontba vonnának minket, mint idegszálakat, egyszóval szétszórtan élve nem igyekszünk, a mi területünkön termett buzát a mi területünkre egy csomóba összegereblyélni, hanem szóltanul engedjük, hogy minden szeretheverő buzaszemet az a nagy hambár kapargáljon össze, melynek neve Budapest.

Ez az állapot így sehogysem jó! Vidéki kulturális központokat kell teremtenünk! Megkivánja ezt intelligenciánk, melynek igényeit a központ léhasága (mert csak a léhasága jut ki nekünk) nem elégíthet ki, nemesak tárgyánál, de természeténél fogva sem. Hogy elégítené ki pl. az én művészi érzékemet az, hogy elolvassom valamelyik fővárosi hangversenyről, vagy felolvasásról — a kritikát. Az csak vágyat ébreszt bennem, de nem elégít ki. A főváros pedig nem jöhet le minden héten koncertezni Ujhelybe.

Zemplén-vármegye különben is igen alkalmas terrenum lenne ily kulturális központ megteremtésére. A fővárosban bárhol, bárminő körben fordultam meg, mindenhol elismeréssel, tisztelettel emlékeztek meg Zemplén-vármegye magas műveltségű, nagyszámu intelligenciájáról.

— A zempléni urak, még pedig művelt urak! mondta nekem egyszer egy európai hírű, európai műveltségű úri ember. S én haza jöve megdöbbenéssel láttam, hogy központunkban, Ujhelyben nincs egyetlen intézmény sem, mely eme magas és kiterjedt műveltség kielégítésére alkalmas volna.

Pedig erre égető szükség van.

Kaszinót kell teremtenünk Ujhelyben, még pedig a Széchenyi István szellemében oly kaszinót, melyben egy művelt társas-lénynek egy tudományos, mint irodalmi, művészeti és társadalmi igényei mindenkor kielégítést nyerjenek.

Intelligenciánk van hozzá, Ujhelynek nagy kontingense van, a város maga sem kicsi, a vármegye területe a 11-edik az országban s ami a fő — azt hiszem anyagi eszköz is lenne.

Mintául vehetjük magunknak s mintául is kell vennünk ebben a tekintetben Eperjest, Sá-

vélékedés, hogy megrontotta, tönkretette az *Enriqueta* szüleit. Halálos ágyán meghagyta *Matildénak*, hogy bánják jól *Enriquetával*, legyen nagylelkű iránta s áldozza fel magát érte, ha kell. Ezzel a testamentommal került *Matilde* donna *Concepcion*hoz, aki szánalomból odavette *Enriqueta* mellé. Donna *Concepcion* imádja *Enriquetát*, *Matildéra* pedig irritálva, gyanús szemmel néz és kész elhinni róla minden rosszat, amikor *Enriqueta* panaszkodik rá.

A két lány jelleme olyan messze áll egymástól, mint ég a földtől. *Matilde* egyenes nyílt, becsületes lélek, *Enriqueta* képmutató, alattomos, hazug, romlott teremtés. De mert *Matilde* olyan apának a magzata, akit gonoszsnak tartott a világ: *Matildéről* is hajlandók föltenni a rosszat. *Enriqueta*, aki ártatlanul tönkrement szülők gyermeke, úgy áll a világ szemében, mint valami szende bárány, akihez a roszaságnak árnyéka sem férhet, az átöröklés igazságába vetett hit *Matildéra* odium gyanánt nehezül, *Enriquetának* pedig javára szolgál. *Matilde* a kárára működő előítéletet még táplálja egyenes, szókimondó, néha heves természetével; *Enriqueta* a javára hangolt előítéletet még kegyesebbé teszi hízog, édeskes modorával, amivel különösen nagynénjét, donna *Concepcion*ot hódítja meg, aki egyetlen fiát, *Fernandót* is férjül szánja imádott kis hugának.

Csak két ember vonzódik mélyeséges rokonszenvvel *Matildéhoz*, két ember, aki fölismeri benne a szeretetre és becsülésre méltó nemes jellemet; az öreg Don *Justó*, a ház régi barátja és a fiatal *Fernandó*, donna *Concepcion* fia, aki nem a menyasszonyába, *Enriquetába*,

ros-vármegye székvárosát, mely evvel egész Magyarországot megelőzte. Eperjesnek a 70-es években alapított „Széchenyi-kör”-e pártatlan a maga nemében.

Van bámulatos könyvtára, kaszinója, tudományos, irodalmi, művészeti osztálya számos alosztálylyal, van olyan hangverseny- és tánc-terme, amilyenhez fogható, nyugodtan állithatom, nincs széles Magyarországon. S mindezt egy lelkes ember hozta össze — *Berzeviczy Albert* — még pedig tisztán Sáros-vármegye kicsi kontingenséből és erejéből. Minden hóban tart ez a kör tudományos és szépirodalmi, változatosnál-változatosabb felolvasásokat (a kisteremben) s a téli, tavaszi, őszi évadban majdnem minden héten működik a művészeti alosztály oly bámulatos koncertekkel, amelyekben egy ügyes titkár idejében egy télen át vendégei közt tisztelhetette Blahánét, Abrányinét, Reményit, Hubayt, Mikszáth Kálmánt, *Berzeviczy Albertet*.

Tessék ezt a szellemi élvezetet, ezt a lelki gyönyört elképzelni!

Ezt csinálja Eperjes után Ujhely! Csinálhatná is könnyebben mint Eperjes. Intelligenciája is, no meg azt hiszem vagyonkaja is van annyi, ha nem több, mint Sárosnak!

Az igaz mi nálunk is első sorban egy *Berzeviczy Albert* kellene hozzá: az az agilis, teremtő, szervező erő, az a vasakarát és szorgalom, amelyik a vármegyei aljegyzőségen kezd s a ministerségen végzi.

Első sorban a legilletékesebb elemnek, a dzsentrinek, még pedig a fiatalabbjának kell a kezébe venni az ügyet, megindulni azon a csapáson, amelyiken az eperjesi „Széchenyi-kör” oly gyönyörűen halad. Ne szegélyjük, hogy ebben másodikkak érkezőnk be, hisz elvégre nem lehetünk mindenben elsők. A dzsentri fiatalságban van erő, ifjui hév, lelkesedés, csak kitartás és szorgalom kell hozzá, mindennek felett pedig az eperjesi Széchenyi-kör tanulmányozása.

Mennyire emelné egy ilyen kör a várost, mennyire ébresztené a szunnyadó képességeket minden jóra, szépre, nemesre, — mily buzdítóan, serkentően hatna a vidéki talentumokra, melyek így tér, alkalom, buzdítás, lelkesültség hiányában véka alá rejtik tudományokat, — aztán, a nélkül, hogy bárki is gyönyörködött volna bennük, elfelejtik maguk is, amit tudtak, hány

hanem *Matildéba* szerelmes és ellenállhatatlanul vonzatra, mindjobban közeledik a leányhoz.

Matilde akarja szeretni *Enriquetát*, testvéri jósággal bánik vele, de nem tud szimpáizálni a leánnyal: kiérzi belőle a rosszat, a hitványt, a bűnöst.

Matilde is szereti *Fernandót*, le akar mondani róla, föl akarja áldozni magát *Enriquetáért* a nagy karakter igazi horoizmusával. Ezt a vértanúságot végbe is vinné, ha egy rettenetes fölfedezés nem változtatná meg a szándékát.

Matilde megtudja, hogy a szenteskedő *Enriquetának* viszonya van *Julióval*, egy madridi gavalérral, aki bejáratos a donna *Concepcion* házához és szinből *Matildénak* udvarol. Eljár a szenvedélyes gavalér lakására, titokban édeleg vele, de aztán egy ügyes fogással vidékre küldi, hogy távolléte alatt megesküdjék a duszgazdag, előkelő *Fernandóval*.

Matilde most már megtudva *Enriqueta* bűnös viszonyát, erkölcsi érzése és szerelme lázongva tiltakozik az ellen, hogy ez a becsületlen, hitvány leány legyen a *Fernandó* felesége. A gyalázatos árulás fölszabadítja fogadalmát alól.

Ekkor jön a végzetes fordulat. *Don Lorenzo*, egy milliomos spanyol Pry-Pál, aki szerencsétlenül udvarolt *Matildénak*, besugja donna *Concepcion*nak, hogy a két leány közül valamelyiket látta kijönni a *Julió* lakásáról. Donna *Concepcion* rögtön kész van az itélettel: ez az elvetemedett leány csak *Matilde* lehetett. Anál bizonyosabb ez, mert hiszen a kedves, szende *Enriqueta* mindent tagad és ki kételkednék a jóságos, édes *Enriqueta* szavában?

TÁRCA.

„Folt amely tisztit.”

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

— László Bélától. —

Echegaray ebben a darabjában azt akarja nekünk bizonyítani, hogy a látszatnak és az előítéletnek micsoda, borzasztó, micsoda romboló ereje van; hogy a legtisztább jellem, a legistenibb ártatlanság is végveszélyben forog, megsemmisülés előtt áll, ha ez a két rémitő hatalom szövetezik ellene.

Ennek a tézisnek a beigazolására két leányalakot mutat föl: *Matildét* és *Enriquetát*. A látszat és az előítélet egyiknek a kárára, a másíknak a javára működik, mind a két esetben rut esőkönyvességgel és igazságtalanul. Ha csak az emberektől függene: az, aki megérdemli a boldogságot, örök pokolra lenne kárhoztatva s az, aki nem érdemli meg, boldogságot és tiszteletet kapna osztályrésztül. Rettogva, borzongva, könyekig meghatva, egész valónkban fölháborodva nézzük ezt a küzdelmet, de végül közbe lép a költő és helyrehozza azt, amit a látszat, az előítélet, az emberek vaksága, rosszasága és ostobasága már-már elrontott; jön és ítél, véresen, de igazságosan.

De nézzük elülről: *Matilde* és *Enriqueta* két árva lány. Mind a kettőt donna *Concepcion* nevelte föl, aki *Enriquetá*-nak nagynénje. *Manevelte* csak az apját ismerté, akit gonosz embernek tartott a világ s akiről az volt az általános

A Zemplén mai száma tizennégy oldal.

fiatal erőt volna el a koresmától, a léha társaságotól, mily élénkséget, lendületet adna a vidéki sajtónak?

Addig pedig míg ez a kör meg nem lesz, addig ez az állapot mindig így lesz, mint a hogy van: addig hiába várja Ujhely művelt környéke lelke és szelleme vágyainak kielégítését; addig hiába várjuk körünkbe Blahánét, Mikszáthot!

De hát tett kell mindenhez, tett kell ehhez is! Az irást ma olvassák, holnap elfelejtik!

Sajnos, fájdalommal tölt el az a szomorú tudat, hogy én mással mint irással nem járulhatok hozzá!*)

Ustiei Petráseovich Géza.

Nemzeti ünnep.

A múlt hét folyamán ünnepelték a 48-iki országos törvények királyi szentesítésének időpontját, ápr. hó 11-ikét, az ötvenedik év betelével törvényesített nemzeti ünnep alkalmából vármegyénk területén és az iskolákban. Az ünnepelésben azonban nemcsak az iskolás gyermekek vettek részt tanítókkal, hanem velük szívbelenlekedben együtt ünnepeltek a szülők is, úgy-hogy ezt az ünnepést a nagyközönség örömmünnepének kell tekintenünk, mint az a lentebb olvasható tudósításokból is kitünik.

A hét folyamán beérkezett tudósításokat a következőkben terjesztjük elő:

Homonnáról írja levelezőnk: A homonnai polg. és felső keresk. iskola az 1848-iki korszakot alkotó törvények szentesítésének 50 éves emlékünnepét — a husvétii szünet miatt — ápril 16-án tartotta meg. De akkor aztán fényesen és a nagy eseményhez méltóan ünnepelt a város intelligens közönségének nagyszámu jelenlétében. Az ünnepelés színhelye, az iskolának erre az alkalomra izlésesen földiszített rajzterme volt. — Az ünnepelés programját megnyitó beszéd, felolvasás, szavalatok, a dal- és zeneegyesület szereplései alkották. — Az ünnepelés fényes sikeréért az elismerés minden esetre első sorban az iskola tevékeny és ügybuzgó igazgatóját, Kováts Józsefet illeti, aki sokat fáradozott a siker biztosításáért s ügyes megnyitó beszédjével is hozzájárult e sikerhez. Az igazgató megnyitó után a dal- és zeneegyesület adtak elő együttesen, mindnyájunkat gyönyörködtetően, a Himnuszt. Ezután Kerekes György tanár lépett az emelvényre s tartotta meg magas színvonalon álló előadását az emléknaphoz fűződő nagy történelmi eseményről. Nem szablonos iskolai előadás volt ez: hanem eszmékben és képekben gazdag történelmi tanítás, mely felemelte a lelkeket s eszmélni kész-

*) Erősen hiszünk, hogy buzdító szava hozzánk onnan távolból, a Krajnya véghatárától, midőn a vármegye székes városának intelligenciájához szól, nem lesz a pusztában elhangzó szó. Hiszünk és reméljük, hogy az ige testet ölt magára; annyival is inkább, mert irányadó körökben a Széchenyi-kör létesítésének eszméje föl van karolva, sőt, ha jól tudjuk, több-kevesebb élénkséggel foglalkoznak is vele, hogy a teljesség eszesemője eljusson a megvalósulás bölcsőjébe, — ami hogy mihamarabb úgy legyen és hogy a megszületett kisdédnek „Széchenyi kör” legyen a neve s kulturális élethivatása is: önnel együtt, igen tisztelt munkatársuk, őszintén óhajtuk. Szerk.

Maga Don Justó is megrendül, aki eddig védte Matildét.

Fernandó felháborodva kér magyarázatot Matildétől és ime Matilde maga vallja be, hogy egyszer volt abban a házban, ahol Julió lakik, de csak azért ment oda, hogy meggyőződjék az Enriquetta bűnösségéről, amit eddig nem akart elhinni.

Ez a vallomás Fernandó szemében is megsemmisíti Matildét. Világos mint a nap, hogy Matilde bűnös, Matilde aljas képmutató, aki elég vakmerő arra, hogy a maga gyalázatát most az ártatlan Enriquetára kenje.

Fernandó fájdalmas szerelemmel, örvengő haraggal mond le Matilde kezéről és a szemébe vágja, hogy most már oltárhoz vezeti Enriquetát. Matildét kiutasítják a házból, de a kétségbeesett leány ezzel a kiáltással távozik:

— Esküszöm mindenre, ami szent, hogy ezt a házasságot megakadályozom!

A nászajándékot összehordták, Enriquetta fehér menyasszonyruhában fogadja a szerencsekívánatokat, donna Concepcion házi oltárán már égnek a gyertyák és a pap esketőre vár. Don Justó is ott van egy névtelen levéllel, amit ismeretlen kéz juttatott hozzá és amit az utolsó pillanatban át fog adni Fernandónak.

Matilde gyászruhában, feketén, mint a végzet, beoson a kastélyba, hogy ő is gratuláljon a szép, tisztalelkű menyasszonynak. Szemétől-szembe áll Enriquetával, kimondhatatlan megvetéssel és gyűlölettel, Enriquetta megrémül és reszketve igéri, hogy az oltárnál nemet mond, de mikor Fernandó érte jön, hizelegve a keblére borul és arra kéri lágy, turbékoló szavakkal: védje meg ettől az eszelős leánytól.

tette az értelemeket. — De igazságtalanok lennénk, ha az érdemesek közül az Ugray Lajos tanár nevét kihagynánk, ki a dal- és zeneegyesülettel folyton nagyobb és nagyobb sikereket arat, amelyek között e 16-iki bizonyára a legfényesebb. — Általában elmondhatni, hogy ez emlékünnep nemcsak nevelés szempontjából volt nagy hatású, de társadalmi szempontból is magas fokú élvezetet nyújtott.

Homonnáról írják még lapunknak: A magyar nemzet polgári feltámadásának 50 éves örömmünnepé alkalmából a r. kat. elemi fiú- és leányiskola f. hó 16-án ünnepelt. Istentisztelet után a többnyire magyar ruhát viselt leánygyermek és nemzeti kokárdás iskolásfiúk, a leányiskolának erre az alkalomra felleobogózt s virágokkal kidíszített nagytermébe vonult, hol a nemzeti Himnusz eléneklése után ft. és ngs. Szkurkay Agoston helybeli apát-pléb. gyermeki szívhez szóló beszédben fejtegette az örömmünnep jelentőségét, s éltetvén a királyt nyitotta meg az ünnepelés sorrendjét. Erre Hossza József tanító felolvasta Bubics püspök öxellenciájának a tanuló ifjúsághoz intézett szövegét, melynek szeretetteljes hangját a kicsinyek e lelkes serege, az agg főpásztor hálát kifejező éltetésével köszönte meg. Ezt a „Magyarok Patrónája” jelesen betanított ének követte. Majd az irg. nővérek vezetése alatt álló leányiskola 3 növendéke ügyesen kiválasztott, hazafias s valóságos irányu szavallattal gyönyörködtette a közönséget. Az ünnepet a „Szózat” s az apát-pléb. zárószavai rekesztették be. A királyt és a hazát éltető szavait száz meg száz szivverható szopránhang visszhangoztatta.

Sztropkóról írja levelezőnk: Az áll. iskola tanítóikara, növendékeivel együtt, nálunk e hó 14-én ünnepelte meg az április hó 11-ének nagyjelentőségű napját. A növendékek szépen beoktatva, hazafias szavallataikkal gyönyörködtették a közönséget. A szavallatok befejezése után Sváby István igazgató-tanító ez alkalomra irt előadását olvasta föl, melyben a 48-as események nemzeti hatásának méltatásával foglalkozott. A felolvasás után a tanítókar és a növendékek együtt énekeltek a Szózatot. Úgy a tanítók, mint növendékeik nemzetiszíniú válszalagokkal ékesített ünneplő ruhákban igen ünnepes hatással voltak a közönségre. A lelkes és hazafias érzélemmel megtartott iskolai örömmünnep hatása alatt ismét megragadjuk az alkalmat és kérve-kérjük az intézőköröket, eszközöljék, hogy a Sztropkón valóban hazafias missiót teljesítő állami iskola végrehalására méltóságos illő hajlékban nyerne már állandó otthont, ahol a magyarság buzgó apostolai meghúzódhatnának tanítványaikkal. Mert nem elegendő csak arról gondoskodni, hogy a tanítók megkapják szerény fizetéseiket, de gondoskodni kell arról is, hogy úgy a tanítónak és családjának, valamint az iskolás gyermekeknek is legyen a magyar államhoz méltó hajléka. Mi magunk, fájdalom, szegények vagyunk ahhoz, hogy saját erőnkől teremtjük elő az állami iskola épületét; azért emeljük föl újra esdő szavunkat és ajánljuk ismételten az arra hivatott egyéneknek erkölcsi pártfogásába ezt az ügyet. Kegyeskedjenek fontolóra venni mindazok, akiket illet, hogy a Sztropkó környékén lakó intelligens

Fernandó aki már átvette Don Justótól a levelet felbontatlanul Matildének dobja, mert elhitte Enriquetának, hogy ezt is a eselszövő Matilde írta. Ezután oltár elé mennek.

Matildehoz csak a szobalány jön, hogy kivezesse a kastélyból. A szegény, meggyötört Matilde most már igazán az örültség szélére jutott. Mielőtt azonban távozott volna, megtalálja az asztalon heverő névtelen levelet, melynek borítékját egy nászajándékba kapott éles aranyos papírvágó késsel felmettszi és elolvassa — Julió levelét, amiben a rászedett gavallér Enriquetának minden aljasságát leleplezi.

Ebben a pillanatban lép ki a mellékszobából Fernandó, karonfogva vezeti Enriquetát a kedves, szép feleségét. Matilde örült kacagással nyomja kezébe a levelet, maga pedig a sikoltozó Enriquetára rohan, magával vonzolja és az éles papírvágó késsel dühének, fájdalmának paroxizmusában ledöfi nyomorult vetélytársát. A berohanó donna Concepciont és a vendégeket Fernandó fogadja ezzel a felkiáltással;

— En öltem meg és tettemért felelni fogok!

Figyeltem a közönségre: lázba jött, mikor Fernandó a borítékba zárt névtelen levelet fölmutatta Matildének. Soha még ilyen érdeklődést a mi nézőtérünkön nem láttam. Csaknem a felszínház megmozdult; az egész nézőtér mintha egyet roppant volna. De midőn Fernandó a levelet az asztalra csapta Matilde lerokadt egy székbe, Fernandó esküre ment Enriquetával és a levél felbontatlanul maradt — akkor a közönség megijedt, sőt olyan képet öltött, mint aki csalódott.

Ugy vettem észre, hogy a vér nélkül való

közönség is szívesen hozná be gyermekeit szellemi és erkölcsi előkészítés végett ebbe a jeles iskolába, de mert a jelenben két bérelt szűk helyiség áll csak rendelkezésre, ahol 70—80 gyermek szorong: nagyon természetes, hogy a gyermekének egészségeért aggódó szülő kétszeres áldozat árán is inkább Eperjesre viszi gyermekét, mert az iskolai helyiség szűk volta miatt fél Sztropkóra adni. Hogy azután az a szűkkeblőség mennyire sértően hat a Sztropkó-vidéki szülők hazafias érzületére: könnyű fölfogni s nekem felesleges arról bővebben szólanom. — Eltesse a magyarok istene sokáig Sváby István igazgató-tanító barátunkat s vele együtt a hazafias érzelmekben gazdag tanítókat. Bizva-bizva-nak a szebb, a jobb jövőben. Kitartással elhozza majd az idő.

Sztakcsin közönség írja alkalmi tudósítónk: A sztakcsini iskolai elüljáróság f. hó 19-én ünnepelte meg hazánk alkotmányos ujjaszületésének 50 éves emlékezetét. Hálaadó istentisztelet után, melyen a helybeli lakosság, egy számos idegen gyári munkás is megjelent, valláskülömbőség nélkül az iskola előtt összegyűlvén, az iskolai és községi elüljáróság, az iskolában megjelenvén, az iskolaszék elnöke emelkedett szellemű beszéddel ösmertette az örömmünnep magasztos jelentőségét, mit a nagy közönség lelkes éljenzéssel fogadott. Az iskolások Podhajeczky Ede gk. tanító vezetése alatt a „Hazádnak rendületlenül!”-t énekeltek el. Azután az iskolások csapatai zene-és dobszó mellett a falu felett lévő hegy tisztására vonultak. Folyt a táncmulatság osonnái, mikor is a gyermekeket az iskolaszéki tagok vendégelték meg. A legvidámabb hangulattal folytatott mulatság a király éltetésével a késő esti órákban ért véget.

Gálszécsről írja levelezőnk, hogy a róm. kat. iskolában f. hó 17-én, az állami népiskolában pedig ápr. 18-án ünnepelték az 1848 törvények szentesítésének 50-ik évfordulóját. Az ünnepesség mindkét helyen szépszámu közönség jelenlétében ment végbe s igen jól sikerült; amott Gáy János rk. plebános igazgató, emitt Andrej-Kovics Pál ig.-tanító mondottak hatásos alkalmi beszédeket. Az ünnepelés programjának nyitányul a nemzeti Himnuszt, záradékkául a Szózatot énekelte el a gyermekkar a rk. iskolában Pecz Károly vezetése alatt.

Nagy-Kövesd közönség április 11-én szintén díszesen ünnepelte a 48-iki törvények szentesítésének 50 éves fordulóját. Nevezett napon ft. Bányász Ödön rk. plebános hálaadó szentmise áldozatot mutatott be a magyarok istenének; magyarázta a nemzeti ünnep tárgyában küldött püspöki körlevelet és a szabadság, egyenlőség, testvériség eszméinek 50 év előtti küzdelmét, diadalát költői szépségekben gazdag, hatásos templomi órációval méltatta. A rk. iskola növendékei együtt ünnepeltek a felnőttel, amennyiben páros sorban vonultak fel a templomba; ott Fekete Lajos tanító vezetése alatt énekeltek a püspöki rendelettel érkeztet alkalmi, hazafias, szent éneket; a templomból páros sorban, nemzeti lobogó alatt vonultak a Mic-bán várának rommaradványait őrző hegy oldalára s ott, az Isten szabad ege alatt, óriási közön-

megoldás a közönség zömének jobban tetszett volna; sőt ezt a megoldást találták volna természetesebbnek. Mert ha már egyszer ott a levél Matilde előtt: miért nem világosítja fel Matilde Fernandót, hogy ő levelet nem irt, hogy ez egy más ember levele?

Az esküvő megtörtént, Fernandó olvassa Julió levelét és határtalan indignációval kiáltja, hogy utálja azt a nőt, akihez most örökre odaláncolták. Matilde, aki hátul küzd Enriquetával, nehogy ez a nő kitépje a levelet Fernandó kezéből, hallja ezt a kiáltást és a végsőig felizgatva, Fernandó gyalázatán kétségbeesve, mint a hűségese kutya, aki kész halálra harapni gazdája megtámadóját, ráveti magát Enriquetára és a kezében lévő kést markolatig döfi a szívébe.

Ez a megoldás igazságos. Enriquetta olyan alávaló, olyan nagy bünt követett el, hogy megérdemli a halált. Csak a halál adhatja meg a végső kiengesztelődést, nem a megszegyenyítés, nem a házból való kiutasítás. Ilyen viperát könnyörtelenül el kell taposni. Fernandó és Matilde szerelme úgy emelkedik föl glóriában ebből a vérfolyamból. Fernandót ha el is itélnék, áldozatkésztsége, amivel a gyilkosságot magára vállalja, egyetlen rekompenciója Matilde szenvedésének; egyetlen mentsége annak a nagy hibájának, hogy a banális világ álláspontjára helyezkedett és Matildében kételkedni tudott. Boldogságukat rettenetes áron vívták ki, de így annál drágább lesz nekik, annál szentebb és maradandóbb „per omnia saecula saeculorum.”

De ha Echeagaray nem tudta volna meggyőzni a közönséget: meggyőzte Gazdy Arank a,

Folytatás az I. mellékleten.

ség előtt szavaltak, beszédek tartottak, végül a néppel együtt a Szózatot énekeltek el. *rl.*

Legenye községből írja tudósítónk: Az 1848-iki országos törvények királyi szentesítésének 50 éves fordulójára emlékére Legenye község is hazafias ünnepséget tartott. Április hó 11-én a ref. templomban volt hálaadó istentisztelet, a mikor *Kádár* János ev. ref. lelkész, a jeles orátor, mondott alkalmi beszédet a következő igék felett: „A szabadságban, melylyel minket a Krisztus megszabadított, álljatok meg és ne kötelezzétek ismét magatokat szolgálataknak igájával.“ A hazafias irányzatú templomi beszéd fölmelegítette a hallgatóságot. Az elemi iskola növendékei a rossz idő miatt három nappal később, ápr. 17-én, ünnepeltek meg a szabadság törvényes biztosításának diadalát s tették emlékeztetésül az ötven éves nemzeti örömmünnepeket. Az iskolai ünnepség a legszebb rendben folyt le s *Lipsey* Károly állami tanító hazafias szellemben megírt és értelmesen előadott emlékbeszédjével, tanítványai pedig hazafias dalokkal és versekkel gyönyörködtették és lelkesítették a felekezeti különbség nélkül megjelent érdeklődő közönséget.

Mádról írja levelezőnk: Az 1848. évi törvények szentesítésének 50 éves fordulóját városunkban is méltóan megünnepelték. F. hó 11-én már kora reggel városunk főbb utcáinak majdnem minden háza lobogódszít oltott. Délelőtt minden hitfelekezet templomában hálaadó istentisztelet volt, délután pedig a város képviselőtestülete díszközgyűlést tartott, melyen a nap jelentőségét *Illésházy* Endre főjegyző szép szavakkal méltatta. — F. hó 16-án pedig az itteni állami iskola buzgó igazgató-tanítója, a derék *Kiss* Károly vezetése mellett rendeztek sikeres iskolai ünnepséget. *Pálóczy* József iskolaszéki elnök a töle megszokott magvas beszéddel nyitotta meg az ünnepést, szép szavakkal esetelve annak jelentőségét. Utána *Kiss* Károly igazgató jó át gondolt beszédben tett összehasonlítást az 1848 előtti és a mostani közállapotok között, buzdítva, serkentve a gyermekeket hazaszeretetre és királyhűségre. A gyermekek részéről elmondott számos alkalmi szavaltat és hazafias dal élénklése után a szép ünneplés véget ért.

Toicsvárol jelenti tudósítónk: A toicsvári római kat. iskolák az 1848-iki törvények szentesítésének 50-ik évfordulóját f. hó 16-án tartották meg. A növendékek ünnepes s nemzetiszínű szalaggal ékesített ruháikban reggel 8 órakor jelentek meg az Isten házában, hol hálaadó istentisztelet tartatott. Ezután az iskolaterembe gyűltek össze úgy a gyermekek, mint a nagyszámú közönség. Itt ft. *Kolbai* Gergely a kassai püspöknek a gyermekekhez szóló főpásztori levelét olvasta föl. Templom után az iskolában szavaltat s ének következett, miközben a meghatározó szűk közönség véget ért.

Szivattyutelepek megnyitása a Bodrogközön.

A Szabolcsban és Bodrogközön nem rég lezajlott események általános szocialisztikus és kommunisztikus jelentőségükkel kiemelkedtek

aki egy játszott az a jelenetet, amikor *Matilde* a *Julio* levelét elolvassa, hogy egy frenetikus tapsvihár lett az egész színház.

Gazdy Aranka aratott már a színpadon diadalt, de talán sohasem volt és nem lesz nagyobb diadala, mint ma este. Ilyen drámainak, ilyen erősnek, ilyen imponálónak még öt itt nem láttuk. Nekem úgy tetszik, hogy ez a mai alakítás egy új emelkedés, sőt egy új fázis a bájos *Gazdy Aranka* pályáján. Ezzel az alakítással ő átlépett a legmagasabb tragikai színjátszás terére; megmutatta nekünk azokat a hatalmas szárnyakat, amikkel föl lehet emelkedni a tragikai művészet csúcspontjaira, még mielőtt az ifjuság hódító báján esorbát ejtene az idő.

Most tűnt ki hogy a *Tiszay*-társulatnak mekkora művésznője ez a szőke leány, aki egyre tanul, egyre fejlődik, egyre tökélyesíti magát, egyre mélyebben merül el a lélek tanulmányozásába és egyre igazabb, egyszerűbb, művészebb eszközöket talál a szenvedélyek kifejezésére, hogy a közönségre tett hatása annál briliánsabb legyen. Mai diadala a *Tiszay*-társulat fénykorára emlékeztetett és szinte tündöklő fátályt borított a mai állapotok sokféle hiányosságára is. A sok viszontagság után ma végre az igazgatónak is meg volt az az öröme, hogy egy igazi nagy sikernek volt a tanuja és egy elégedett, lelkes közönséget látott kivonulni a színházból.

Gazdy Aranka minden egyes jelenetét érdemes volna külön kiemelni, de csak a főbbek-

a lokális érdekek és így egyúttal a lokális érdeklődés szűk kereteiből. A naiv és hiszékeny néplelek borzalmas misztériumáról pillanatnyilag fellebbent lepel méltán ejtette gondolkozóbá mindazokat, akik elhivatottságuknál és rátermettségükkel fogva hazánk közéletére vezető szereplésükkel befolyanak. Egy pillanatra inogni látszottak a meggyőződésük. Vajon meddig vezet el a föld rengése? Megmarad-e a kezdő szimptomáknál vagy követi-e erőszakos erupció? E kérdésekre megnyugtató választ adott eddig az idő? Am amíg egyrészt ezen események fogják sokáig megadni a sötét alaptónusát minden Bodrogközről irandó képnek, addig másrészt csak oly mozzanatok tarthatnak jelentékenységre számot, amelyek alkalmasak e háttér sötétségének enyhítésére, mert ezen enyhítés nem jelent kevesebbet, mint a nyugodt, békés és céltudatos előrehaladást, szemben a felszabadult szenvedélyek tobzódásával, az ököljog és anarkia uralomrajtásával és ezzel együtt bomlásával mindannak, aminek megszerzéséhez és felépítéséhez vérvél, szellemi és anyagi megteremtésével járult egy évezred óta számos nemzedék.

Azonban mint minden viharral, úgy ezzel is a léghő megtisztulása járul. A rendesnél szigorúbb mértékkel mérjük mindazon intézményeket, amelyeknek létesítésével a közjóllét emelését célozták annak megalkotói.

Ezen szempontból vizsgáljuk a tiszai ármentesítő és belvízszabályozó társulatok szerepét, mint amelyekre bár kevésbé terhelőleg, de szintén történt hivatkozás.

Nem nagy multra, csupán 54 év előtte kell visszamennünk.

Az 1844-ik év június hó 12-ikén tartott „a Tiszaszabályozás tárgyában“, az első értekezlet, amelyen a helytartótanács közlekedési osztályának főnöke: *Széchenyi István* gróf állott a mozgalom élére.

Ötvennégy éve, hogy modern közgazdasági életünk gigászi erejű megteremtője beutazva a Tisza-völgyét, megkezdte a részleges, új honalapítást. Utaztában moesár, lép, ingovány, a sás és nád birodalma üdvözölte. Előbb az érdekeltséget, majd a törvényhozást nyerte meg eszméinek, amelyeknek terjedését és kivitelét a szabadságharc kitörése, majd az abszolút uralom bekövetkezése, a legnagyobb részben pedig a Tisza által okozott gyakori katasztrófák megakasztották ugyan, de amelyek ma már megvalósulva tesznek tanúságot életrealizációjukról. Kezdetből végig csupa merő küzdelem e társulatok története. Politikai, közgazdasági és elemi csapások közepette haladtak megvalósítandó céljuk felé és mindenestre érdemes kulturisztóriai munkát fog végezni, aki majdan e társulatok történetét megírja.

A 3420 kilom. hosszúságúra tervezett töltések és a száznál több átmetszés munkálatainak megindításához 1/2 millió forinttal rendelkezett a „Tiszavölgyi Társulat“. A mai nap is fennálló 21 társulat azonban már 51 millió forintot volt képes befektetni védműveibe, maga az állam pedig a Tisza szabályozására eddig 226 millió forintot fordított. Nézzük e befektetések ellenértékét. A Tisza-menti társulatok 2,100,000 katasztrális hold területéből 1,600,000 holdra teszik az ősi ártér területét, mint olyanét, amelyet

et soroljuk el. A második felvonásban azt, amikor zokogva idézi föl édes anyja emlékét (*Nem, én nem vagyok megfizetve*), a harmadik felvonásban azt, amikor rá akarja birni *Enriquetát*, hogy mondjon le *Fernandóról*, amikor ártatlanságát bizonyítja s amikor a felvonás végén elrohan; a negyedik felvonásban azt, amikor Niobe szobraként áll *Fernandó* gyalázó szavai közben, amikor vánszorogva, kába fővel kijön a mellékszobából, s amikor *Julio* levelét olvasva, kábáságából hatalmas ujjongásba esap át és vad, vérfagyasztó kacagással szöki *Julio* levelével *Fernandó* elébe.

A kihívásokat bájos volna összeszámítani: tizenöt-husz között járhatott. Legnagyobb volt a taps a harmadik felvonás után, amikor *tiszzer* ment fel a függöny.

Teljes díeséret illeti azokat is akik ma ebben a diadalban résztvettek: *Várhidi* Rózsikát, aki elég szép sikerrel játszotta *Enriquetát* és lényével szerencsésen nyihitette az alak odiosus voltát; *Szepessi* Gusztit, aki Don Jusztót megragadó szépen alakította, nagy nemes-séggel, pompás felfogással; *Palágyi* Lajost, aki *Fernandó* alakjába belevitte egyéniségének egész poézisát; *Nagy* Vilmát, aki előkelő Donna *Concepcion* volt; *Mátrait*, akinek bizony ez a prícepcion volt; és *Sarlaynak* a szenvedélyes *Julio* abszolút nem illet. Dacára e két utóbbi szerencsétlen szereposztásnak becsületére válhatik a mai Ensemble a *Tiszay* társulatnak.

szabályozatlan állapotában a Tisza elöntött. A szabályozások folytán előállott értéknövekedést ezer millió forintra becsülik, amely értéknövekedés nemesak az illető birtokosok, hanem a nemzeti vagyon és nemzeti jövedelem gyarapodása szempontjából is figyelembe veendő. A szabályozások értéke felül tehát alig képzelhető véleményeltérés. A földnek — ezen oly fölötté értékes termelési eszköznek — azon monopolisztikus tulajdonsága, mely szerint területe nem növelhető térbeli határozottságánál fogva, már régen megtanította az embert arra, hogy, ahol ezt csak teheti, a víztől hódítson el területeket. Ez az iparkodás készítette a világ legnagyobb töltéseit a Hoang-ho mentén, ez volt a rugója a hollandi ama leleményességének, amelylyel a tengertől hódít el területeket és ez vezérelt a Tisza mentén hazát foglalt törzssökös magyarságot, midőn a földjét vízteleníti és annak termőképességét szolgálatába hajtja.

Ebben az iparkodásában nem szolgálhat fékezőül az a megfontolás, melyet a gabona árának hullámzásából és különösen annak depressziójából vont le néhány nemzetgazda. Egy vagy másfél évtized tanulságai nem szolgálhatnak alapjául örök időkre levont következtetéseknek és anélkül, hogy a jelenlegi magas gabonaárakkal akarnám megeafolni ama kérészetletű igazságokat, amelyek az alacsony gabonaárakat az üzérkedéseknek rótták fel hibául: utalok egyszerűen arra a nemzetgazdák előtt közismeretű tényre, hogy a gabonaárak hullámzását feltüntető kigyóvonalon — évszázadokat, sőt évezredekot véve az értékváltozások összehasonlításának alapjául, — a fel és lehajló hullámok kevés eltávolodást mutatnak attól a vízszintesen meghúzott vonaltól, amely a gabonaérték állandóságát jelenti.

A gabonaértéknek ez az állandósága tette meg az ó-korban a gabonát pénznek és habár nehéz szállíthatósága miatt a kiefejtett kereskedelem forgalma leszorította erről a térről, mégis az érték állandósága dolgában a gabona épp oly megbízható, mint a nemes fémek között az arany. És habár a modern élet megváltozott szükségleteivel szemben sajnos egyoldalúság volna bármely állam részéről, ha termelésében csupán a mezőgazdasági tere szorítkoznék: a nemzeti vagyon és jövedelem, nemkülönben a nemzeti fennállás állandóságának szempontjából az említett szabályozások s talajjavítások örvendetes gyarapodást jelentenek.

A tiszai társulatok küzdelmes multjával mindenkben megegyezik a „Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat“ története. Helyzetét még szigorította az a körülmény, hogy a Tiszával egyidejűleg a Bodrog és Latoreza árvizei is meglátogatták a Bodrogközöt. A célul kitűzött ármentesítés csupán egy év óta tekinthető befejezettnek, most míg az 1878-ik évi téli árvíz még átszakította *Agárdnál* a tiszai töltést és még az 1888-ik évi nagy árvíz csak nyul-gáttakkal volt képes feltartóztatni a társulat, addig az 1896-ik évben befejezett töltésemelési munkák óta, az eddig ismerteknél nagyobbárvizek is a védelemre teljesen kész állapotban találják a társulatot.

Az ármentesítés azonban csak fele volt a megoldandó feladatnak. Míg az ősi ártér mintegy 90 ezer kat. holdat tett ki, addig a töltések közé fogott területen még mindig 70 ezer kat. holdat tett a kultura számára hozzáférhetővé a belvíz.

Erdélyes szakavatottságra, áldozatkészre volt ismét szükség és ezeket a tulajdonságokat senki sem fogja megtagadni a társulat vezetőitől egyrészt, másrészt az érdekeltségtől. A boldog emlékü *Senyey Pál* bárónak 1880–86 és *Mailáth József* grófnak 1886-tól mind a mai napig tartó elnökségéhez fűződnek a konszolidálásnak eme nem egészen két évtized alatt elért eredményei. A társulat említtem két elnökének nevével és *Széchenyi István* gróf után nyerte elnevezését az immár készen álló 3 szivattyutelep: a tavaly megnyitott felső-bereczkii *József*-telep és a f. hó 19-én megnyitott karádi *István*- és a törökéri *Pál*-telep.

Mert a szivattyuzás behozatalára volt szükség, hogy a társulat igazgató-főnöke, Révy által inaugurált és a tiltó rendszeren alapuló csatornahálózat működése olyan színvonala emeltessék, amely a belvízlevezetés szempontjából a legkényesebb igényeket is kielégíti. A szivattyutelepek üzemképességének megállapításánál kitűnt, hogy azok nagy külső vizállások mellett a számítások alapjául vett maximális belvízmennyiségénél többet képesek a Tiszába és Bodrogba átmenni.

Azok részére, kiket a kedvezőtlen időjárás gátolt meg abban, hogy a szivattyutelepek megnyitását részt vegyenek, szolgáljanak tájékoztatásul a következő adatok.

A centrifugális gőzszivattyuk oly méretekkel készítették el, hogy másodpercenként össze-

sen 95 vagyis naponként 820,800 köbméter vizet képesek eltávolítani 3-5 illetve 4 m. emelési magasság mellett. Az „István” telep 640, a „József” telep 232, a „Pál” Telep 110 installált lóerővel rendelkezik.

A megnyitás alkalmával a karádi István-telepnél a Tiszának vizállása 5-55 m., a belvizállása 2-95 m. volt. A délelőtti 11¹/₂ órakor megindított gépek délután 5 órára 1-5 méterre süllyesztették le a belviz szintét. A másodpercenként eltávolított vízmennyiség ez alkalommal a tervezett 6 m. ³-nél jelentékenyen többet: 9-5 m. ³-t tett ki. A törökéri „Pál” telepnél a Bodrognak 5-04 m. és a belviznek 1-84 m. vizállása mellett 1-25 m. ³-t emelt ki a gőzgép, amely teljesítmények mellett még az 1895-ik évihez hasonló esapadékdús időszakban is eltávolíthatók a belvizek.

Eme kedvező eredmények konstatálása után az érdekeltség nevében Molnár János, Sárospatak város főbírája, üdvözölte a társulat elnökét, mint akinek régime-je alatt e nagyszabású építmények létesültek, amelyek lehetővé tették, hogy a belvizek a Tisza és a Bodrog nagy vizállásai mellett is eltávolíthatók és ezáltal a kulturának átadott mélyebben fekvő területek is kockázat nélkül használhatók.

Elismerését fejezte ki továbbá az igazgatóválasztmány és a társulati igazgató-főmérnöknek, az építésben résztvevő mérnököknek, nemkülönbön Schlick- és Nikolsonh-féle gépgyáraknak, akiknek műhelyeiből a gépek kikerültek.

E szivattyutelepek megnyitásával befejezést nyer az a küzdelmes korszak, mely egy fél évszázadon foglalkoztatta az ország legjobbjait. Ami munka még a Bodrogközi Társulathoz hátra van, sem súlyánál, sem mennyiségénél fogva nem nyom a latban az ármentesítés és belvizelvezetés már megoldott problémáival szemben.

A most élő nemzedéknek e műveletek keresztülvitelével meg van adva a mód a boldogulásra. E nemzedék életrevalóságától és munkakedvétől függ, hogy a kulturának meghódított területeket az a virágzó kertté alakítsa, mint amilyenek azt Széchenyi István gróf képzelte kifestette — és habár a Bodrogközön a lefolyt események óva intenek minden optimizmustól: a fejlődésre ily módon megadott alkalmat méltán regisztráljuk, mint a szociális bajok egyik leghathatósabb és leginkább célravezető óvszerét.

R. D.

Nyílt levél

a kassai „Szabadságharc Emlék-Albuma” tek. szerkesztőségéhez.

A budamér—kassai csata leírását, részben kihagyással és amellé a történeti igazságnak meg nem felelő betoldással közölte „A Szabadságharc Emlék-Albuma.”

Ha valakinek érzékenységet sértette volna is közleményemnek az a része, amelyet a t. szerkesztőség kihagyott, a történeti igazság és hűség okából se kellett volna azt kihagynia.

A betoldást képezi a 104. lap 3. sorában ez a két szó: „és ágyulóvéssel.” Az igaz, hogy csak két szó, de ez a két szó az egész történeti eseménynek világos meghamisítása.

Ezt a két szót t. szerkesztőség én nem irtam, nem is irhattam, mert akkor hazudtam volna; nevémet nem adhatom olyan állításhoz, melynek valótlanágát, saját megfigyelésem alapján tudom.

Eleinte nyomtatás-hibának véltem az „és ágyulóvéssel” betoldását, de tovább olvasva az „Emlék-Album” többi cikkelyeit, meggyőződtem, hogy a kérdéses két szó beszúrása szándékos és egy gyermekkori emlékezés szülte képzelet káprázatos szüleménye tévesztette meg a tek. szerkesztőséget.

A bárczai összetűzésben, a magyar honvédseregéből, rajtam kívül s velem volt pár honvédtársamon kívül, senki, de senki nem vett részt; egyedül én lehetek hiteles tanuja az ott lefolyt eseménynek. De nem is az „azt hallottuk,” — „azt mondták,” — később tudtuk meg (kitől?) után irtam meg a budamér-kassai csata lefolyását, körülményeit, hanem az 1848-49-iki eseményekről abban az időben irt naplójegyzetem nyomán. És még hozzá, minthogy közleményemnek a nevémet is aláírtam, annak a hitelességeért kezkeskedem is: nem lehet és nincs joga a szerkesztőségnek, hogy közleményemen bár mi alapon változtasson.

Tessék megolvasni a hivatalos „Közlöny”-nek akkori, a bárczai összetűzésre vonatkozó tudósítását, — az osztrák hadsereg bületinjén alapján szerkesztett „Der Winter Feldzug in Ungarn” című munkát, avagy Rüstownek az 1848-1849-iki magyar hadjárat történetét — és bizonyára megérfoltanak fogják találni azt a képtelen mesét (112. lap.), hogy Concorreggio őrnagy az első ágyulóvéssre holtan bukott le lováról.

Hiszten megirtam, hogy a lengyel légio megvárta az ágyúk eltakarodását, és mikor Bárczánál a sortűz eldőrdült, a menekült tűzérék

légiozetvételre Bárczán alól a magaslat tetején állottak meg és várták az események fejlődését. De lehet-e olyan ostoba tűzértisztet képzelni, aki tudva azt, hogy a lengyel légio felezi, az állásban lapuljon meg.

Minek akarják, uraim, a Thworniczky hős csapatát holmi tűzér-féle költött legendákkal kisebbiteni? Minek takargatják azt a megtörtént eseményt, hogy a budamér—kassai csatában részt vett magyar csapatok teljesen szétzúllottak, egyedül a Thworniczky hős lengyelei állottak helyt s kizárólag az ő érdemük, hogy azok az ágyúk, amelyeknek üldözésére Schlick két század szvaliszért előre küldött, az ellenség kezére nem kerültek.*

Karsa Ferenc.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság legközelebbi rendes havi ülését május hó 5-én (ötödikén) d. e. tartja.

Krisztinkovich Ede ministeri osztálytanácsos, a földművelésügyi kir. minister kiküldöttje, tegnap reggel Budapestről Ujhelybe érkezett. Jövetelének célja az, hogy egyfelől a mezőrendőri, másfelől a munkás-törvény mi módon történő végrehajtásáról az egyes szolgabírói hivatalokban és a központban magának személyes meggyőződést szerezzen.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1898. apr. 16-ától apr. 23-áig) a házasságok költött: — pár; b) kihirdettetett: 2 egyén c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 16 esetben; d) elhalálozott: 17 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Gizella főhercegnő, királyunk idősebb leánya, a Lipót kir. bajor herceg felesége, házasságának negyed százados évfordulóját Münchenben f. hó 20-án ünnepelte. Az ezüstkoldalmi fényes ünnepen, melyen képviselve voltak egész Európának uralkodó családjai, királyunk öfelsége is jelen volt.

Háború küszöbén. Mac Kinley, az Egyesült Szabad Államok elnöke, a kongresszus határozatának megfelelően felszólította Spanyolországot, hogy haladéktalanul mondjon le a Kuba sziget fölött való felségjogáról és vonja vissza tengeri és szárazföldi összes haderejét. Az elnök 100,000 embert hív fegyver alá, 80 ezret Kuba megszállására, 20 ezret parti védelemre.

A Kréta-sziget ostromzárolásában részt vett tengerész-csapataink ma egy hete haza érkeztek a görög vizekről.

Hírek az országból.

Bánffy Dezso br.-t Kolozsvár sz. k. város díszpolgárául választván, a díszpolgári oklevelet folyó hó 17-én nyújtotta át Budapesten a husz tagból álló küldöttség a miniszterelnöknek.

A képviselőház f. hó 20-iki ülésén a kormány benyújtotta az osztrák-magyar kiegyezést tárgyzó összes javaslatokat.

Szécheny Miklós gróf, a külügyministeriumban osztályvezető, valóságos belső titkos tanácsosá nevezetett ki.

A lelkesi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása most foglalkoztatja a Képviselőházat.

Színház.

Ha az első hét a próba hete: ez a tegnap estig számító hét a siker hete volt. Örömmel adjuk tudtára mindenkinek, akiket illet, hogy, a didergő hideg dacára, színpártoló közönségünk rokonszenve nemcsak fölmelegedett, de — hála jószágáért — sürü, tömött sorokban is látogatta a színházat; sőt, mint a Gazdy-estén történt esütörtökön, oly zajos tüntetésben adott kifejezést meglegedésének a Tiszay-társulatával, hogy ahhoz a nálunk esemény számba menő tüntetéshez gratulálnunk kell. Mit is, ugy a lelkes közönség, mint az értelmes társulat irányában szíves készséggel teljesítünk ezennel!

Szombaton, április 16-án, Planquette operetjé, *A varázsgyűrű.* A remek zenéjű operet a lehető legprecízebb előadásban telt ház előtt pompás sikert aratott. Maga a darab kiállítására fényes volt, még a legkényesebb igényeknek

* A szóban lévő hibás korrekúra, valamint a kötetben előforduló több rendbeli anakronizmus is, melyekre talán már jövő számunkban rámutatunk, kiigazítható lesz az „Album” második kiadásában, melyet most rendeznek sajtó alá. Szerk.

is megfelelő. A főszereplőket, Micholettót és Nikolast, Tiszayné és a Kozma ugyszólván megteremtették; duettjeiket, a gerle-kakas-kacsadalokat, melyekben Planquette zenéje remekel, megismételtették. A zeneileg dramalizált képeket frenetikus taps fogadta, kedves dalaik különben alkalmasok lévén arra, hogy a legfázékonyabb természetet is felmelegítsék. — *Hevesi Janka* (René) korhü udvarhölgy a Tuillériák XVIII. századbeli idejéből. Nemesak énekéért, mely mindig behizelgő, de grációzus táncáért is megilleti a dicséret. — *Staud Margit* (de la Garde Georges) a varázsgyűrű birtokosa, színpadi értékében minden szerep után, melyet kedvesen ábrázol, fokról-fokra nő előttünk. — *Tiszay* (XV. Lajos) dacára annak, hogy nagy kópé, aki lépten-nyomon eszünkbe juttatja a vén kecskét, meg a kósót, oly fönséges, hogy még ledér környezete irányából is szent borzalom veszi körül. Tanulhatnának tőle a tuzásba csapongók művészi diszkrétciót. — *Mátrai K.* (de Chavannes marquis) és *Sarlay* (Valpincen lovag) a talpnyaló, stréber két udvaroncot kacagató torzítással személyesítették. — *Sárközi* (Royal de Artois ezredes) *Szepessi* (la Topelinere élelmezési főbiztos) alárendeltebb szerepeikben is ragyogtaták a vig elemet. — Az öltözékek, hölgyek és urak részéről, korhűek, fényesek. De a kar az is derekasan kitett magáért. Kitűnt különösen *Molnár M. k. a.*, erős oszlopa a karnak, szépen csendülő hangjával. Reméljük, hogy szép szopránya szóló-szerepben is fog mielőbb érvényesülni.

Vasárnap, április 17-én, „A varázsgyűrű” másodsor, szintén telt ház előtt. Taps falrengető és tömöntelen. *Mátrai* bágyadt volt.

Hétfőn, április 18-án, „A nebánsvirág” Hennequin és Millard nagyon kedves zenéjű, de nagyon is ösmert operetje gyér számú közönséget toborzott, amit egyébként a játékok nem vettek nagyon zokon, mert nemcsak hogy jó, de szinte szilaj kedvvel szolgált mindenkik. *Denis de Flavignit Hevesi Janka* adta, igen élénken, énekében azokkal a fölséges piánokkal, amiket akár „voce hevesiana”-val szignálhatnánk. — Celesztint *Mátrai* adta. Erre nézve a mi igényünket annak idejében Sziklay Kornél igen delikáltta tette. Nem vonakodunk elősmerni, hogy a Sziklay-mérték a Mátrai-szabású Celesztintre ráillett. — *Corinnát Staud Margit* ábrázolta s elősmérésével az érdemnek nyugtatjuk, hogy izléses is, bájos is volt. — *Champletreux Kozma* ugy énekben, mint játékban a legkorrektebbül; *Chateux Szepessiben* kellenél jobban dühösködött, *Loriot* őrmester meg *Sarlay*-ban unos-untalon túlzott. — A fejedelemszszonyt *Nagy Vilma* teljes értékében mutatta be.

Kedden, április 19-én, itt először (reméljük utólszor is!) „A kikapós patikárius” *Gandillot* hírhedt bohózata. — Vajj ki ez a *Gandillot* s mi a foglalkozása? Aligha nem egy trubadurhajlandóságú „méregkeverő” a provánszi síkokon, ahol költői hevülettel nyögi fájalmát még a „mal de Naples” is, ami ellen ez a *Gandillot* ur számos „érdekes” orvosságot gyárthatott. — Annyi bizonyos, hogy „kikapós patikárius”-a nem Tália műsorára, hanem az orfeumok ellen hadakozó erkölcs-rendőrségnek a tilalom-könyvébe való. Az egész féremű, melyhez képest a *Prévost-regény* szent-írás, árucikként kínálja a női szemérmert. A műszak nevében tiltakozunk az ellen, hogy nálunk Tália temploma „maison d’amour”-ra süllyesztessék „A kikapós patikárius”-féle immoralitások színrehozatalával. — A szereplők, egyenkint és összesen, fogadják részvétünket, hogy jobb sorsra méltó erőiket ma este a karzat durva röhöggetésére kellett pazarolniuk. — *Szent Milócker!* Lökj rá spongyát!!

Szerdán, április 20-án, általános közki-vánatra, „A kék asszony” operet, másodsor is telt ház előtt.

Csütörtökön, április 21-én, „Folt, amely tisztit”, *Echegaray* méltán világhírűnek jelzett színműve, mondhatnók irány-színműve, zsuffolt ház előtt. (Méltatása mai tárcánkban. — *Szerk.*)

Pénteken, április 22-én, leszállított helyárrakkal „A vigécek”, *Kövessy Albert*nek már az unalomig ösmertes vaudeville-ja, — egy negyedrészt ház előtt, de melyet a *Mátrai* Könyvja és *Tiszay* Abelesze oly széles mederben kacagtatott meg, hogy hullámai ki-kicsaptak a házból. — *Sarlay* (Grifli) ma is feledte, hogy életképet ábrázol s éktelen torzításaival ki-kirugott az önmérséklet hámból. — *Gazdy* Aranka (Szidi) *Várhidi* Rózsika (Gizike) igazán kedves egy bakfis, — *Kozma* (Berzsenyi) *Hevesi* (Lengei Fáni) *Nagy Vilma* (Abeleszné) napraforgót stilizált alak a női szépség, báj és kellem virágok kertjében, — *Staud Margit* (olasz énekesnő) tubarózsza, valóságos „the pearl” ugyanott — *Balla* (rendőr) törül metszett *Mihaszna*-típusz: mindnyájan érdemesen közremunkáltak abban, hogy nézőségük nagy meglegedéssel szóljon a Vigécek ujhelyi legujabb viziteléséről.

Szombaton, tegnap, „Susanne”, *Thury* színműve és a „Paraszt becsület”, *Mascagni* operája! — Ezekről, mint a jövendőkről is majd mához egy hétre. a + b.

Folytatás a II. mellékleten.

Jövőheti műsor: Ma, április 24-én, „Kukta kisasszony“ Márkus kitűnő énekes bohózata (itt először), — *hétfőn*, április 25-én, leszállított helyárral, „Náni és a glogováci sváb család“ Follinus népszínműve. — *kedden*, április 26-án, itt először: „Borus szerelem“ Giacosa nagyírú színműve, — *szerdán*, április 27-én, „Böregér“ Straus operetje, — *csütörtökön*, április 28-án, itt először: „Katona dolog“ Sylvaine és Gascogne kitűnő vígjátéka, — *pénteken*, április 29-én, leszállított helyárral „Felhő Klári“ Rátkay népszínműve, — *szombaton*, április 30-án, itt először: „Talmi herceg“ Konti nagyírú operetje, — *vasárnap*, május 1-én, itt először „Trilbik, az aggszűzek, rendkívül mulattató énekes bohózat.

Különfélék.

— **Személyi hírek.** *Andrássy Aladár* gróf egészségében, mint a legnagyobb örömmel értesülünk, oly tartós javulás jelentkezett, hogy a nemes gróf már kimehetett a levegőre. — *Somló Sándor*, a jeles tragikus, *Hlavathy József* kir. főügyész-helyettesnek édes öccse, ismét pályadíjat, ezúttal 100 db. Teleky-aranyat, nyert a tud. Akadémia pályázatán *Szerelem* e. tragédiájával. A költségek ez már a tizedik pályanyertes műve. — Fogadja legszívesebben gratulációkat! — *Wollenhoffer Emil* ezredes, ezredparancsnok, a nálunk állomozó honvédszázalaj keretébe kiképzés végett behívott póttartalékosok, önkéntesek és tartalékos tisztek gyakorlatait f. hó 19-én megvizsgálta s az eredménnyel, értesülésünk szerint, teljesen meg volt elégedve. — *Ujfalussy Endre*, Ujhely város érdemes főbírája, mint részvétellel értesülünk, már hosszabb idő óta betegeskedik. Hivatalos teendőit *Csáky Imre* v. tanácsos helyettes bírósági és *Pataky Miklós* jegyző látják el a képviselőtestület felhatalmazásával.

— **Kinevezés.** *Valkovszky Győző*, a kassai kir. ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyző, a gálszécsi járásbíróhoz aljárásbíróvá kineveztetett.

— **Áthelyezés.** *Közszeghy József* kir. mérnök, t. barátunk, az eperjesi kir. államépítészeti hivataltól ugyanebben a minőségben az ujhelyi államépítészeti hivatalhoz áthelyeztetett. Hozta isten!

— **Előléptetések az igazságügynél.** Az elmúlt héten az ujhelyi kir. törvényszéknél a következő fizetési előléptetések történtek: *Major István* törvényszéki bíró a VII. osztály 1. fokozatába, *Képes Gyula*, *Emődy Béla*, *Mattyasovszky Kálmán*, *Wieland Lajos* törvénz. bírók a VIII. o. 1. f.-ba; *Tomesányi Márton* irodai igazgató a IX. o. 1. f.-ba; *Bernáth László*, *Schweiger Aron*, *Vrabely János* irnokok a XI. o. 1. f.-ba, *Zavirka Rudolf* irnok a XI. o. 2. fokozatába; *Görgey Gyula* kir. járásbíró a VIII. oszt. 1. fokozatába lépett elő. — Gratulálunk!

— **Halálozások.** Nagy Barna és neje Boronkay Gizella; Nagy Vilma és férje Dobránszky Péter dr. ezek gyermekei: Vilma és Béla egy a magok, mint az összes rokonság nevében és mély fájdalommal jelentik a legjobb anyja, anyós és nagyanya tolesvai *Nagy Károlyné* szül. tolesvai Mezőssy Amáliának, élete 72. évében, rövid szenvedés után, Tolesván április hó 19-én reggeli 9 órakor történt elhunytát. Földi maradványait f. hó 19-én helyezték a fekete függönyökkel bevont gyászházban délszaki nővényekkel pompásan földszített ravatalra s onnan 21-én d. e. nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban. Temetésén nemcsak a helybeli intelligencia volt jelen teljes számban, de sokan eljöttek leróni a végtiszesség adóját a vidékről is, különösen S.-A.-Ujhelyből. Aldás és beke lengjen porai fölött! A ravatal díszes kiállítása, valamint a temetés alkalmával kifejtett pompa és rend ez alkalommal is a *Kelner J. s.-a.*-ujhelyi cég temetkezési vállalatának életrevalóságát dicséri. — *Szoták Mihályné*, mint feleség, gyermekei, unokái, ugyszintén a számos rokon nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtendően férje, *Szoták Mihály* 1848—49 évi honvédszázados, nyugalm. körjegyző, életének 84-ik, boldog házasságának 42-ik évében Ungvárt folyó hó 19-én délután végelgyengülésben kimúlt. — Hílt tetemei f. hó 21-én a rk. egyház szertartása szerint és általános részvét közt helyezték örök nyugalomra. A megboldogultban *Szoták István* butkai körjegyző édes atyját, — *Pethő János* gálszécsi állami tanító és *Zalánffy Sándor* homonnai vm. utmester szeretett jó apósukat gyászolják. Aldás emlékére!

— **Ereklje-kiállítás.** Az 1848—49. ereklje-kiállítás látogatása Kassán az időjárás javulásával, rohamosan emelkedett, f. hó 17-én, vasárnap estig, tehát 8 nap alatt összesen 1702 különféle belépőjegyet adott el s tekintetbe véve, hogy az állandó jegyek tulajdonosai átlag 2—3-szor látogatták meg a tárlatot: az eddigi látogatók

száma meghaladta a 2500-at. — E kiállítás értéke leginkább abban talál kifejezést, hogy a legtöbb látogató nem elégszik meg egyszeri látogatással, hanem ismételve visszaiparkodik s mindannyiszor több látogatót vonz magával. E héten kezdődtek meg a vidéki iskolák és társulatok tömeges látogatásai, élükön tegnap: Sátoralja-Ujhely. Jászó, Sárospatak és Miskolc. A tanulóifjúság részére a végrehajtó-bizottság nemcsak mérsékelt vasutidijakat s olesó étkezést és elszállásolást biztosított a „Schalkház“ nagyszállóban, hanem a legesekélyebb belépődíjat is és a felsőmagyarországi muzeum ingyenes látogatásáról (kalauzolás mellett) is gondoskodott, úgy hogy a szomszéd-vármegyéből csaknem kivétel nélkül egy nap alatt kivihető kirándulások nemcsak tanulságosak s nemesítőek a fiatalságra, hanem tényleg igen csekély költséggel vannak összekötve. Dicséretreméltóknak találjuk, hogy a kiállítás függeléké és a *Stöhr* Szilárd dr. főgimnáziumi igazgatónak remek ünnepi beszéde díjtalanul csatoltatik a katalógusokhoz. Felemlítjük még itt, hogy a kiállításra belépőjegyek hétköznapon 30 kr., ünnepnapon pedig 15 kr-ért válthatók.

— **Mulatság a „Mezei“-ben.** Egy-pár mulatni vágyó fiatalember farsangi hangulattal ma egy hete pompás kis mulatságot rögtönzött városi vígadó nemléteben a „Mezei-kávéház“ termeiben. Nevezhetnők nagy mulatságnak is, mert szombaton este kezdődött s jóval később végződött, mint kezdődött a vasárnap. Nem emlékezem — írja a mi aranyos referensünk — az egész farsang alatt ilyen sikerült mulatságra, hogy t. i. olyan általános volt volna a ragyogó jókedv, mint volt ezen a mi kedves kis murinkon. A ki nem volt ott, bizony az sokat vesztett, mert nem minden bokrban terem ám ilyen sikerült muri. Ha ravaszkodni akarnék azt mondhatnám, hogy a „varázsgyűrű“ hatása alatt állott volt a kedves társaság. Valóban úgy tűnhetett föl a szemlélőnek a helyzet képe a „Mezei“-ben, mintha volt volna egyfelől „A tündérek menedékháza“, másfelől meg a „katona tábor“ persze a fessnél fessőbb „aranyos“ táncosokkal — oly pompás volt a hangulat a szünni nem akaró csárdások alatt. Meg fog bocsátani a hölgyközönség, hogy nem egyes-egyedül az ő érdemének tudom be a jókedvet, mert nagyban hozzájárult az est sikeréhez a *Lukács* Károly kitűnő bandája is. Ha nem is köröm-, de hurja-szakadtáig szolgáltatta a a jobbnál jobb talpalávalókat, miket megisméltelni nem is feledezt az aranyos ifjúság. A jelenlét hölgyek néysora: — *asszonyok*: *Ambrozóy Nándorné*, *Ehler Gyuláné*, özv. *Fejes Andorné*, *Görgey Gyuláné*, *Mattyasovszky Kálmánné*, *Szerdahelyi Vincéné*, *Szokolay Emilné*; *leányok*: *Ambrozóy Margit*, *Fejes Olga* és *Ilonka*, *Görgey Jolán*, *Mattyasovszky Sárika*, *Szokolay Margit*, *Spillenber Sárika* és *Szerdahelyi Adrienne*. A mulatságnak csak a nap fölkelte vetett véget. Virágos hangulatban hagytuk el a mulatság színhelyét, az álom ölelő karjaiba vetvén magunkat a dal refrénjére gondolva: „De jó volt a mulatságon az este!“ — ss!

— **Gyász.** *Balogh Zoltán*, posta- és táviró hivatali titkár, tegnap reggel Ujhelyben meghalt. Még csak harminchétf évét élt ez a nem rég még ambicióval és kötelességtudással telt tehetséges férfi, aki előtt, épp mint ilyen előtt, szép jövő állott; ámde e reményteljes életben nagy szerepe jutott egy igaz, mélységesen érző szerepeltető szívet, s hogy e szív el nem érhetette a rető szívetnek, s hogy e szív el nem érhetette a várt és megérdemelt boldogságot, bizony nem rajta mulott, hanem a sors haragján, (amit tragikus végzetnek is neveznek) amely tőle a vizionszerető szívet örökre és erőszakosan elválasztotta. Ez volt az érzékeny szív végzete, ettől borult el életkedve, tehetsége, lassan-lassan sorvasztó apátia emésztette fel a fiatal erőt, sorvasztó hosszú hónapok elmúltán e sok míg végre hosszú hónapok elmúltán e sok reményekre jogosító életnek vége szakadt — szívszélülésben meghalt. — Halála osztatlan részvétet keltett minden ismerősénél és fájdalommal szerető anyjánál, *Balogh Károlyné* járásbíró özvegyénél, aki az elhunynak egyetlen fia elvesztését keserű, Hornay Béla dr. neje testvér-bátyját gyászolja, nagyszámú kiterjedt rokonsággal együtt, az elhunytban. Temetése hétfőn megvége a Wekerle-téri Hornay-házból. Nyugodjék békében!

— **Tűz.** F. hó 21-én délután Ujhely határában, a róm. kat. egyház ugynevezett papmalom mellett birtokán, egy szalmafedes kis cselédlak leégett. A kárvallott, mint az épület tulajdonosa, *Grósz Ignác* bérlő. A tűz keletkezésének oka kipuhatolható nem volt.

— **Névmagyarosítás a vasutnál.** A miskolci u. n. tiszavidéki állomásfője, *Koblerausch* Károly (nehány év előtt Ujhelyben volt állomásfő) a hivatalos hatáskörébe beosztott alkalmazottak közt, mozgalmat indított meg az iránt, hogy vezetékek neveiket, ha idegen hangzású magyarosítsák meg. Hisszük hogy ezt a jó példát a maga ügykörében *Rössner* Tivadar

az ujhelyi állomásnak derék séfje is követni fogja és reméljük, hogy nem is óhajtott eredmény nélkül.

— **Fülbevaló-tolvaj.** Fehér Mihályné telki-bányai napszámos asszony, ma már nem uj, azonban merész bünyös tetteire vetemedett. A minap ugyanis a Széchenyi-téren S. bórkereskedő négy éves kis lányának füléből egyik arany függőjét kilopta. Azonban rajta vesztett, mert a rendőrség letartóztatta s a fenyegető bíróságnak átadta.

— **A színházban maradt** f. hó 21-én este egy ezüst fogantyúval és monogrammal ellátott sétatálcá. Kéretik a megtaláló illő jutalom ellenében a kiadóhivatalba átadni.

— **Értekezlet.** F. hó 14-én tartotta meg Budapest a magyar postamester és kiadói kar azt az értekezletét, mely a néh. *Baross* Gábor vasminister beavatkozásával beszüntetett „Magyar-horvát szlavonországi postamesterek egyesületét“, a viszonyok kedvező alakulása után hivatalba volt újéletre kelteni. Ez a nemes edü egyesület, melynek értekezletén a kassai postamestereket és postakiadókat vármegyékéből *Ungváry* Ede sztropkai kir. postamester képviselte, atározat szamba hozta, hogy az elagott vagyontalan postamesterek számára menedékházat, az erre szoruló postamesterek gyermekei részére pedig nevelőintézetet létesít.

— **Gyilkosság önvédelemből.** *S. Hidvég* községben f. hó 16-án *Takács* József ottani lakos önvédelem közben megölt egy *Kárpi* Mária nevű foglalkozás nélküli esavargó nőt. *Kárpi* már a korai reggeli órákban beállított a község-házára és szinte visszatartó indulat magavi-seletet tanusított. Haragja *Takács* József ellen irányult, aki *Kárpi* munka nélküli testvérét egy héttel korábban kitoloncoltatta. Ebben az ügyben akart tájékozást keresni a község-házán, a honnan azonban egyet gondolva oesmány szitkozódás és több irányú fenyegetőzések között eltávozott. Utközben *Takács* Józseffel hozta össze vezette, kit meglátva kést rántott, melylyel meg akarta szurni a meglepett embert. *Takács* hátrált egy darabig, majd látva, hogy a dolog komoly fordulatot vett, karót ragadott s pár ütessel a furios asszonyt leütötte, ki nyomban meg is halt. A község részvéte *Takács* felé írnymeg is halt. A község asszony miatt gyilkosság bűnébe kellett esnie, még ha saját életét mentette is.

— **Installáció.** Hegyi községből írja, kissé megkésve, alkalmi tudósítónk: *Ft. Baritskó* Endre hegyi lelkész, aki áldozópapságának 46-ik, életkorának pedig 71-ik évében jár, f. hó 14-én tartotta ünepies bevezetetését a hegyi plébániába. A kiküldött ker. esp. felolvastatván az erre vonatkozó diplomát, szívére kötötte, az installát-nak, hogy az Istent és hazát híven szolgálja. Erre az installált, letévén az előirt esküt, hangsúlyozta, hogy bár igen nagy feladat a mai időben midőn „az emberek az egészséges tudományt nem szívelelik“ lelkészkedni, mindazonáltal meg-ereszti mélyebbre a hálót a bővebb halfogásra, tudván, hogy az Úr nem az erdményt, de a jók-aratot mérlegeli. Aldást adván jó hűveire, a szt. mise végzése után meghatva távoztak el kölm-esőnösen az Isten szépen földszített templomából. Az orgona az „ad multos annos“-t zengette az installált tiszteletére. Ezután diszebed volt, melyen *ft. Kaposy* Menyhért esperes köszöntötte föl a szerető házi urat, kívánva: hogy hűvei és a birtokosság között ápolja a felebaráti igaz szeretetet valláskülönbség nélkül. A házi gazda, mint pap, elsősorban is az őfelsége kegyelméből nem rég kitüntetett nagyméltóságú püsmökét éltette, kinek egészségére, a tisztelet és szeretet poharai hangosan érintkeztek. Jelen-voltak: *Kulin Gyula*, *Kossuth Vince* és fia *Mihály*, *Thuránszky Ferenc* és fia *Tihamár* a ker. papság közül többen, és mások. Az installált lelképásztor: „lelje hűvei közt boldogsága örö-mét!“

— **Kitüntetett magkereskedő.** Szép kitüntetés érte a magyar kereskedővilág legkiválóbb tagjainak egyikét: *Mautsner* Ödön magkereskedőt, a ki rendkívüli iparkodással és üzleti szolidaritással világhírt szerzett a magyar magvaslatra emelte, hogy nemcsak kiállja a versenyt a külfölddel, hanem azt, nem egy tekintetben felül is mulja. *Mautner* Ödönt az orosz czár kitüntette a Szent Anna-rend III. oszt. rendjével, ama érdemeinek megjutalmazásául, a melyeket *Mautner* a pétervári kertészeti kiállításon szerzett. A pétervári kertészeti egyetben, mely az orosz előkelő társaság legkiválóbb alakjait és gazdászati kitűnőségeit sorozza tagjai közé, *Mautsnernek* személyesen is nagy a népszerűsége, annyival inkább kereses tehát a kitüntetés, melyben az érdemes becses most részesült.

— **Milléniomi emlékek a Beszkiden.** Mig Magyarország ezredéves fenállásának emlékeztére az ország különböző, történelmi nevezetességű pontjain nagy szabású és egy újabb ezred-

évig az idő viszontagságaival dacolni hivatott emlékek emeltettek és nagy ünnepekkel lepleztettek le: addig távol a nagy világ zajától, elismerést, sőt megemlékezést sem remélve, emelte Pileczky Vilmos sztarinai vármegyei utnester, ugyszólván a saját költségén, az érdekelt községek támogatásával a maga milléniomi emlékeit. A Beszkid tetején, Galiczia határszélén, egy 48-as sánc tetején, továbbá a priszlopi, sztarinai és ladoméri dombokon emelte ez emlékeket; mindenütt egy kerítéssel körülövezett, szépen zöldülő, fenyő-fákkal körülültetett földhalom közepéből emelkedik ki egy-egy hatalmas, faragatlan kőoszlop, mellő lapjára vésett eme fölirattal: „Magyarország ezredéves fenállásának emlékeztetőre. 896—1896”. A kőoszlopok mögött egy-egy hatalmas árboerud nyulik fel a magasba, melynek trikolorját már megtépte a Beszviden gyakran dühöngő vihar, de mely egy egész éven keresztül büszkén lengve hirdette a magyar nemzet dicsőségét. Egész esendben történt az ünneplés is; mind a négy helyen az illető községek lakossága, apraja és nagyja kivonult az emlékhöz és áhitattal hallgatta lelkipásztoruk és tanítójuk hazafias beszédeit, melyben az ünnepség és a felállított emlék jelentőségét megmagyarázták. Bár megkésve, de el nem késve, mégis dicsőretekkel adozunk e szép és hazafias tett megteremtőjének és mindazoknak, kik a mi derék utnesterünket, Pileczky Vilmost, az országnak ezen exponált helyén ebben támogatták.

G.
— **Eljegyzés.** Ifj. Kulesár János, helybeli lakos, f. hó 17-én váltott jegyet Hetey Juliska k. a. Vajdásán.

— **Lopás a szállóhelyen.** Basch Mór és Wolf Mendel iparos segédek e hó 20-án este munkakeresés céljából jöttek Ujhelybe s a dohánygyár szomszédságában éktelenkedő kis kóser szállóban találtak éjjeli szállást. Reggel arra ébredtek, hogy levetett ruhájukban volt néhány forintnyi pénzük eltűnt. A rendőrség a nyomozást ez ügyben nyomban megindította és letartóztatta Federik Mihály nevű hálótársukat, akit a lopás elkövetésével alaposan gyanúsítanak. Az ügy a fenyítő bírósághoz kerül.

— **Pekáry Gyula** köz- és váltóügyvéd, a s. a. -ujhelyi takarékpénztár ügyésze, lapunk mai számának nyílt-téri rovatában értesíti t. olvasóközönségünket arról, hogy ügyvédi irodáját f. hó 24-étől a Wekerle-téri Schön Sándor tulajdonát képező ház emeleti helyiségébe helyezte át.

— **Müller Dávid** a híres sportférfiu, aki a sport különféle ágaiban 131 első és második díjat nyert, a Diána kerékpár- és Sport-egyesület elnöke, a Hunnia megyei bicikli club és a Magyar testgyakorlók köre és a Nemzeti tornaegyesület alapító tagja tegnap e hó 23-án este városunkba érkezett és a „Vadászkürt” szállóban szállt meg, hogy világhírű kerékpárjaiból néhányat városunk érdeklődő sport közönségének bemutathasson. Ajánljuk e kitünő alkalmat azon t. olvasóinknak figyelmébe, akik kerékpárt óhajtanak vásárolni.

— **Jótekonycélu államsorsjáték.** Mint az előző években, ez idén is nagy jótekonycélu államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyemrényében következő jótekonycélu intézmények részesednek: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesítendő alap, 2. a ezirkeveniczai László gyermek hórház, 3. a zólyom-lipesei Gizella munkás árvaház, 4. a Jásziv-egyesület, 5. az erdővidéki (Baróti) köz-kórház, 6. a budapesti klotild szeretetház, 7. a kozlozvári jótekonycélu nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehérkereszt-egylet. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona, az összes nyemrények 365.000 koronára rúgnak. Sorsjegyek 2 frtjával kaphatók minden só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatal és dohánytözsdeben. A húzás f. évi június hó 30-án történik.

— **Kőbánya beömlése.** A b.-szerdahelyi állami kőbányában majdnem végzetessé vált a P. Zeldnák János bányamester élete. Ugyanis e hó 21-én, amint egymagában foglalatzkodott a téiben kiaknázott bánya fenekén, a fentlevő és a folytonos esőzéstől meglazult földréteg alázuhan. A mintegy tíz szekényi föld különös esése földre dobta a bányamestert s a fején kívül egész testét eltemette. Ha a szőlőtelepekről arra jövő munkások nyöszörgését meg nem hallják s hamarosan ki nem szabadítják, a 4 gyermekkel megáldott kenyérkereső családap a ma már „a föld alatt volna!” Igy is kérdés, hogy a szenvedett sérüléseket ki fogja-e heverni.

— **Toronyépítés.** A homonnai kisdud ev. ref. missziói egyháznak ismét öröme készül. Nem rég épült templomához diszes tornyot emeltet Katona György mérnök készítette terv szerint. Az építés munkálatait f. hó 25-én kezdi meg.

— **Helyben kitünő válogatott első rendű 3500 gyökeres Ripária Portális,** néhány száz Furmint és finom Muscatel ojtóvessző van eladó. Cim a kiadóhivatalnál.

— **Cimbalmozni vágyók** párfogását kéri egy szakképzett karmester, kinél kezdők az Allaga-féle cimbalom-iskola módszere szerint e közkedvelté vált hangszert kottából való játszását, olesó díjszabás mellett, alaposan és könnyen elsajátíthatják. Kik e hangszert már szabadon játszanak, a kottából való gyakorlatot gyorsabban elsajátíthatják. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Magyar osztálysorsjáték sorsjegyeket** eredeti áron ad el a „Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete”, Budapestben. Az itt vásárolt sorsjegyekre esett a legtöbb fő- és melléknyeremény. Ezen intézet csak a tőle vet és a cégével ellátott nyerősorsjegyeket váltja be. A sorsjegyeket utánvétellel is küldik. Mielőbbi megrendelés már azért is ajánlatos, mert a kereslet rendkívül nagy.

— **Időjósolat április 24-ére.** Eső. Hő-süllyedés.

Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig méteren ként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendeltek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatósabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **Selyemgyárai Zürichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó — 1.

Irodalom.

Amerikai mezőgazdaság. Főlétszendeig tartó tanulmányt tett Észak-Amerikában a csikágói kiállítás idején Szilassy Zoltán, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára s ez alkalommal szerzett tapasztalásairól 350 oldalas kötetben számol be. Aki ezt a könyvet végig nézi, megismeri az amerikai gazdaság egész vonalán azokat a kisebb-nagyobb eszközöket, amelyek az eredményekben egygyéforra, képessé teszik Amerika mezőgazdaságát hódító munkájára az egész világon. Sokat és nagyon sokfélét tanulhat a magyar gazdaközönség Szilassy Zoltán kitünő könyvéből és ezért ajánljuk, hogy minél többen olvassák el s használják föl a belőle folyó tanulságokat. — A könyv ára, melyet számos szép kép is díszít, négy forint; megszerezhető a „Köztelek” szerkesztőségében (Budapest, IX. Üllői-ut 25.)

Képzelt Királyok. Regény két kötetben írta Kupa Árpád. Kupa regényének tárgyát a legáltalánosabb, regény-tárgyakban leggazdagabb, történelmünknek legfényesebb idejéből mérteti: a *Rákóczi-felkelés*, az első magyar szabadságharc idejéből. Az erős faj- és hazaszeretet, mely a regényen átvonul, nem mesterkél, nem csinált dolog: az oly önkéntelenül fakadt, a szíve mélyéből, mint a hogy a vadvirág nő az erdőben. Mintha csak a föld népének szívével gondolkozna, egyszerű, természetes eszejárása után indulva s ami a lelkét megkapta, megragadta azt elmondja úgy, a hogy épen tudja. Nyersen, esiszólatlanul, de igazán és őszintén minden mesterkéltség, keresettség és cifrázkodás nélkül. — A „Képzelt Királyok” Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, ára a két kötetnek: 1 ft. **Tisztek és asszonyok.** Ily címen Farkas Emődtől Bartalits Imre budapesti könyvkiadó cég kiadásában egy csinos és a jóhírű égnék becsületére való izléeses kiállítású könyv jelent meg. A 144 oldalra terjedő csinos kötet ára 60 kr. Aki könnyebb fajta és az érzékre is ható jól megírt elbeszéléseket szereti, annak mulatságos lesz a kaviárban sem szükölködő könyv olvasása.

Egyesületi élet.

Értesítés A műpártoló közönség még 1896 évben, midőn Blaha Lujza művésznő ömeltősága városunkat meglátogatni szándékozott, szíves volt a neki adandó koszorura adakozni. Ezen összegből 35 ft nekem lett átadva esetleges idejövetelelénel leendő felhasználására. Miután most Jókai Mór koszorus költőnk a közönséget a művésznő javára adakozásra hívta fel, ezen összeget, mely tkpénztári kamataival 36 ft 95 krra szaporodott 40 ftig kiegészítve: S.-A.-Ujhely műpártoló címe alatt az aláírási ívre feljegyzetem s a felhívásban megjelölt pesti hazai első takarékpénztárnak elküldöttem. Erről az akkor adakozott t. közönséget kötelességszerűleg értesíteni s becses békénygyásukat, az idő rövidsége miatt előlegesen azt nem közölhetvén, kéni kötelességemnek ösmertem.

Sátoralja-Ujhely, 1898. ápr. 19-én.
alázatos szolgálók:
Dókus Gyula.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

1297. Tf. sz. Zemplén-várm. kir. tanfelügyelője.

Felhívás

Zemplén-vármegyei Tanítóhoz s Tanügybarátaihoz.

Szeretve tisztelt Munkatársaim!

Amitől rettegünk, megtörtént; akit annyira szerettünk, azt elvesztettük. — Ha én nem

mondanám is, mire és kire gondolok e felhívásban, még akkor is tudnátok, hogy Szathmáry György halálára akarom felhívni figyelmeteket, ki a magyar nemzeti népoktatásügyének igaz apostola, a magyar néptanítóknak szerető barátja volt. Ő egy erős magyar állam, a magyar nemzeti kultúra jövőjeért, a tanítók javáért igaz lélekkel s buzgalommal munkálva, a munka terhe alatt összeroskadva, hamarabb megszünt élni, mintsem magasatos eszméinek teljes megvalósulását elérhette volna.

Aki így élt, így munkálkodott; aki annyira szerette az általa képviselt ügyet s annyira szeretett minket, megérdemli, hogy emléke örökre fenmaradjon közöttünk.

Ezért én a Magyar Tanítók Kaszinójában alakult „Szathmáry siremlek és alap bizottságától” nyert fölhívás folytán kérek titeket, mindnyájatokat, mutassuk meg, hogy aki minket életében annyira szeretett, mi azt halála után is tiszteletben tartjuk s emléket örök időkre megőrizni s megőriztetni óhajtjuk, akarjuk. Hozza meg tehát tehetsége szerint mindenki az áldozatot, hogy a Szathmáry György siremleke, valamint a tanító-árvák és tanító-özvegyek javára felállítandó Szathmáry-alapítvány mielőbb létesíttessék, megmutatván azt, hogy a tanítók, a nemzetnek ezen szegény napjsámásai ismerik a halát jöltevőik iránt s az ő filléreikből is tudnak örök időkre fenmaradó emléket teremteni.

Es most felkérek titeket, kedves munkatársaim, hogy egy a saját magatok által adományozott, valamint a másoktól gyűjtött összegeket hozzám beküldeni sziveskedjétek, hogy így a mindnyájunk által adományozott filléreket — részletes kimutatás kíséretében — mint a zemplén-vármegyei tanítótestület adományát egy összegben terjeszthessem be a bizottsághoz. S.-A.-Ujhely, 1898. évi ápril hó 19-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A népiskolai növendék magaviselete otthon.

Igen nagy súlyt fektetnek a népiskolai növendék magaviseletére minden oldalról és méltán, mert a nevelés célja nagyrészt ide irányul. Ha azonban meggondolnánk, tapasztalánk, vagy átélünk ama sok nehézséget, melyekbe a tanító munkája e törekvésében ütközik, sokkal enyhébb ítéletet alkotnának magoknak a növendék magaviseletéről, mint így madártávlatból nézve azt. S miután nekünk tanítóknak, bármiként is szóljon a társadalom véleménye erről, szoros kötelességünk jó magaviseletre nevelni növendékünket; nem vélek felesleges dolgot végezni, ha efelett rövid hírlapi cikkben elmélkedem.

Az otthon ráüti bélyegét a gyermekre s ennek minőségétől függ többnyire jövője is, mert a zsenge gyermeki korban történt behatások majdnem eltörölhetlenül vésődnek be a lélekbe. Hogy mégis az iskola a maga nevelőhatásával oda is elérjen, mindenek előtt szüksege van az otthon teljes ismeretére. A gyermek iskolai viseletéről sokat követhetethetünk ugyan az otthon nevelésnek mikéntjére, de nem mindig biztos az ítéletünk, mert a gyermek viselete már alakoskodásra képes, bizonyos időre alkalmazkodó s gyakran csak a véletlen selyével jövünk rá a való természet megismerésére.

Kell tehát, hogy ismerjük meg az otthon uralkodó nézeteit, a gyermekre ható világnézetét, mert csak így oldhatjuk meg sikeresen feladatunkat a nevelésben. Lehet pedig az otthon nevelőhatása jó vagy rossz irányu és lehet e kettőnek végtelen változata. Ha az otthon nevelése helyes irányu, természetesen nem lesz egyéb munkánk, mint ennek tovább fejlesztése, támogatása s a kívánt irányban való megtartása. Sajnos azonban, hogy míg a jobb családok ez irányu hatása a növendékre nem mindenben helyes, mert ezeknél legtöbbször belejátszik, helyesebben: belekontárkodik a szülők tulságos szeretete az elkényeztetés, vagy a góg és nagyralátás csempész be oda gyakran kijavíthatlan hibákat. Ezeket javítani csak az emberszeretet beoltásával sikerül, vagy az üres hivalkodás neveltségessé tétele simit valami rajtok. Nem sokat várok a szülőkkel való komoly tanácskozástól, mert mai állásunk még nem képes imponálni azoknak oly mérvben, hogy az adott tanácsot határozott értékűnek tekintsék, vagy hogy önzetlen törekvésünket a gyermek iránti őszinte jóakaratra tekintsék. Ezért itt törekedjünk arra, hogy a gyermek minél tovább nevelői hatásunk alatt töltsé napjait, hogy a jóról való meggyőződése minél mélyebb gyökeret verjen lelkében.

De mit tegyünk abban az esetben, ha növendékünk az iskolába határozottan ferde nevelést hoz? Itt igazán nagy munka vár a tanítóra, mert az idő, az alkalom nem elegendő arra, hogy a ferde irányba indult lelki nyilvánulásokat a helyes mederbe tereljük. Rendszerint itt az otthon műveltségi nivója is nagyon

Folytatás a III. mellékleten.

alacsony s gyakran az életfentartás gondjai minden nemesebb érzelmek ápolásától elvonják. Valóban nagy kár, hogy az ilyen növendéket nem különíthetjük el a többitől, mert ennek a társasága nagyban fenyegeti nevelői munkánkat a többitől is. Igyekezünk tehát oda irányuljon ez esetben, hogy a növendék az iskolában lehető közelünkben üljön, hogy így megakadályozhassuk romboló hatását a többire. Nevelő-oktatásunk közben figyelemmel legyünk reá, valjon mily hatás észlelhető lelkén; apró nevelő elbeszélések alkalmával tőle kívánjuk meg első sorban, hogy az elmondottakat ismételve. Az otthonra való tanácsokat kérjük tőle számon, valjon azok szerint viseli-e magát. Ha alkalom adja magát elő, kérjük meg szülőit, hogy munkánkban támogassanak. Kérjük számon, tőlük is a gyermek otthoni viseletét s ha azt látjuk, hogy fáradságunknak éppen semmi sikere nincs még, ne csüggedjünk el, mert nevelői ténykedésünk sikere mindenkor a kitartásban, megszokhatatlan folytonosságban keresendő.

Aggodalomra ad okot a gyermek otthoni viselete, ha nem elég készséges saját munkája elvégzése, vagy szülőinek tanácsai iránt. Ha a tettetés, alattomoság jelei vehetők észre viseletén, ha foglalkozásai a házikörben nem oly irányúak, melyek lelki fejlődését előnyösen támogatni képesek. Baj van, ha a gyermek szülőinek csak immel-ámmal fogad szót, ha nem mindig a való dolgot mondja, ha kötelessége elvégzésében a ravaszság segedelmére számít, ha játéka, szenvedélyei nem a korának megfelelően vannak megválasztva, vagy ha azok a nyervagy kifejlésére alkalmasak. Határozottan semmis az otthon nevelése: ha a gyermek makacs hazugsággal képes szülőit ámítani, ha nemesak szófogadatlant, de visszafelcsel, ha az otthon való tartózkodás nem elégíti ki, ha szüntelen pajtások után fut s azokkal korához nem illő foglalkozásokban találja örömét, ha szülőinek haja-huja nem indítja meg, vagy ha a tulajdon elidegenítése hozzáfér jelleméhez, mely utóbbi eset aztán határozottan a lelki fekélyek legveszedelmesebbje s ragadós voltánál a tanító legéberebb figyelmére kell, hogy méltattassék.

Zseltyay B.

CSARNOK.

Kerekes György barátomnak!

Itt lenn vagyok a szép nagy alföldi pusztán,
Hosszu vágyódások, sóvárgások után.
Elöttem reng a szép délibábos tájék,
Melyet képzeletben már annyiszor láték.

Messzire jöttem el, más életet látok,
S bár annyi ezer közt akadtak barátok,
Hanem azért, mint te, oly igaz barátot,
Itt is csak keveset s elvétve találók.

Mint Castor és Pollux a hosszú sétátért
Napról-napra jártuk, volt légyen sár, setét
S bár a durva kavics kikezdte cipőnkét,
Eszmékért hevülten jártuk a felhőket.

Tudom, most is az vagy, aki voltál akkor,
Nem változtatott meg sem a tér, sem a kor.
Kettőt tisztelek én határtalan benned:
Baráti jellemed s kutató szellemed.

Hej pedig az az ut, amelyen most haladsz
Tövises s tövis közt kevés babért aratsz,
Szálanként is alig szedheted virágit,
Azt is véres kézzel... ám főlemel a hit.

Mint az erény utja, rögös ez a pálya,
Ember legyen ki rajt helyét jól meg állja,
Sivatag térein az öröm, mint oázis
Picike szigetként csak nagyfélve tanyáz.

Hány nemest megtört a kis város nyomora,
Száz apró baj, nyűg a haladás ostora.
O hány csúszik lejtőn... a mignem egészen
Mostoha sorsának áldozata léssen!

De te férfiu vagy, törekvő, szorgalmas,
Fürkésző két szemed a jövőből olvas,
S mert nem találsz gyönyört a sivár jelenben,
Nagy költők szárnyain leked multba lebben.

S bár csupán így szállhatsz, fájdalmad elfojtod,
Szorgalmas munkával könyveid elfojtod;
Tudván, hogy a lélek a sok gond, nyűg miatt
A nemes küzdéstől vissza így nem riad.

El nem sülyedni, sőt kinőni a porból,
Hallatni szavadat messze a bokorból,
Ebben van a virtus, ez ennek a sora:
Így lettél Homonna minta-professzora.

(Szeged, 1898. április 24.)

Sassi Nagy Lajos.

Vármegyei Hivatalos Rész.

513/1025. kb. sz. Zemplén-vmegye közig. bizottságától.

Olvastattott a földmivelésügyi m. kir. Nagyméltósági Minister folyó évi április hó 1-én 3148 szám alatt kelt intézvénye, melylyel a közigazgatási bizottság folyó évi mártius hó 8-án 396 szám alatt kelt előterjesztésére az 1898 évi II. t. c. 17. §-ában nyert felhatalmazás alapján a folyó év végéig terjedő időre engedélyt ad arra, hogy a vármegye hat alsó járása területén a gazdasági munkaszervezeteknek az előjárás előtt leendő megkötése mellőztessék.

A Nmsági Minister e fontos közérdekű intézvénye a vármegye „Zemplén” című hivatalos lapjában egész terjedelmében közzététetni rendeltetvén, a szerencsi, tokaji, bodrogközi, s. a. ujhelyi, gálszécsi és nagy-mihályi járási főszolgabírnok tudomás, mihez tartás és a legtagabb körben leendő közhírré tétel végett, s végül a vármegye gazdasági egyesületének azzal adatik ki másolatban, hogy ha az annak idején fenforgó körülmények az engedély meghosszabbítását szükségessé tennék, ez iránt előterjesztését idejekorán tegye meg.

Kelt Zemplén-vmegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1898. április hó 5-én tartott közgyűlésében.

Molnár, főisp.

mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Földmivelésügyi m. kir. Minister 3148/eln. VII-4 szám. Zemplén-vmegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhely. Az 1898 évi II. t. c. 17 §-a alapján adandó felhatalmazás iránt folyó évi március hó 8-án 396 sz. alatt kelt jelentésére a felterjesztett iratokat visszazárva megfelelő további eljárás végett értesitem a közigazgatási bizottságot, hogy az idézett előterjesztés alapján a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg a f. év végéig terjedő időre engedélyt adok arra, hogy Zemplén-vmegye s. a. ujhelyi, tokaji, bodrogközi, gálszécsi és nagy-mihályi járásainak területén a gazdasági munka szervezeteinek az előjárás előtt leendő megkötése mellőztessék, s a két példányban írásba foglalandó szerződések aláírás után az előjárásnak csak láttamozás végett mutattassanak be. — Ez alkalommal felhívom a közig. bizottságot, hogy ha annak idején oly körülmények forognának fenn, melyek az engedély meghosszabbítását okvetlen szükségessé tennék ez iránti előterjesztését a vármegyei gazdasági egyesület újbóli meghalgatása mellett ideje korán tegye meg, hogy a kérelem tárgyában kellő időben határozhatassak. — Kelt Budapesten, 1898. április hó 1-én Darányi sk.

6867. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.

A 10 fősolgabírnok.

A földmivelésügyi minister öngyméltóságának 19838. számú intézvénye folytán tudomástétel és közhírrététel végett tudatom tekintetes fősolgabíró ural, hogy a boszniai és hercegovinai országos kormány 1898. évi március hó 2-án kelt 27577. számú hirdetménye szerint a következő intézkedéseket léptette életbe.

I. Ragadós tudólob miatt szarvasmarháknak Boszniába és Hercegovinába való bevitelle Pozsony vármegyéből tilos.

II. Ragadós száj- és körömfájás miatt kérdőzőknek Bosznia és Hercegovinába való bevitelle Bihar, Győr, Komárom, Krassó-Szörény, Moson, Nagy-Küküllő, Sáros, Temes, Udvarhely és Ung vármegyék területéről tilos.

III. Sertésvész miatt élő sertések bevitelle Bosznia és Hercegovinába Magyarország egész területéről tilos. Ezzel egyidejűleg a folyó évi 4236. számú felhívásban foglaltak hatályukat veszítik.

S.-A.-Ujhely, 1898. márc. 29-én.

Matolai Etele, alispán.

6562. sz. T. Zemplén-vmegye alispánjától.

A 10 fősolgabírnok.

Tudomás és alkalmazkodás végett a 10 járási fősolgabírnok kiadatik, és a Zemplén-lapban közhírré tétetni rendeltetik.

S.-A.-Ujhely, 1898. március 25.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

Magy kir. belügyminiszter 14769/IV-a. sz. Kőrendelet valamennyi vármegye közönségének. Az igazságügyminiszter ur folyó évi február hó 3-án 61404 szám alatt kelt átirata szerint ismételve merültek fel panaszok a miatt, hogy a községi előjárók azon helyhatósági bizonyítványokat, melyeket a felek kérelmére a tkvi betétszerkesztés céljaira kiadnak, nem állítják ki oly módon, hogy azokból mindazok az adatok kivehetők volnának, amely adatoknak bizonyítását a betétszerkesztésről intézkedő törvények

megkivánják. Tekintettel arra, hogy az érintett hézagos eljárás oly utólagos félreértések felidézésére vezet, melyek eredményükben a jogkezelő fél sérelmére szolgálhatnak, felhívom a törvényhatóságot, utasítsa szigorúan a helyhatósági bizonyítványok kiállítására hivatott községi előjáróságokat, hogy a szóban levő bizonyítványokat, melyeket betétszerkesztési vagy telekkönyvi helyesbítési célokra kiadnak mindenkor akként szerkesztessék, hogy azokból azon adatok melyeknek bizonyítását az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. az 1891. évi XVI. és az 1882. évi XXIX. t. c. cikkek a tényleges birtoklás megállapítása végett előírják, könnyen kivehetők legyenek. Utbaigazításképen a leggyakrabban előfordult esetekre nézve ide mellékelek öt rendbeli mintát s felhívom a törvényhatóságot intézkedjék, hogy ezen a nevezett minister ur által szerkesztett bizonyítvány uralapok kinyomattassanak, a helyhatósági bizonyítványok kiállítására hivatott községi előjáróságokkal s az anyakönyvvezetőkkel közöltessenek és az előjáróságok által felhasználás végett kellő számú példányban mindenkor készletben tartassanak. Budapesten, 1898. évi mártius hó 9-én. A miniszter helyett: Széll s. k. államtitkár.

Másolat. 14769/IV-a. B. M. 1898. számhoz.

1. Az 1886. XXIX. t. c. 16. §. esetén.

Helyhatósági bizonyítvány. Az alulirt községi előjáróság hivatalosan bizonyítja, hogy tudomással bir arról, hogy a számú tkönyvben i sor hr szám alatt irt ingatlanok nevében álló ingatlan részét mely a kat. munkát szerint nak kat. hr szám (részének) megfelelő tkvi tulajdonostól lakos ft kr vétel (bees) áron (hogyan) megszerezte, és hogy azt az azóta békésen és háborítlanul birtokolja.

Minek bizonyosságául ezen helyhatósági bizonyítvány az 1891. évi XXIX. t. c. 13. §-a értelmében bélyeg- és illetékmentesen kiadott.

2. Az 1886. évi XXIX. t. c. 17. §-a esetén.

Helyhatósági bizonyítvány. Alulirt előjáróság hivatalosan kijelenti, hogy tudomással bir arról, hogy a sor számú tkönyvben A hr szám alatt irt ingatlanok nevében álló azt az ingatlan (a részére) mely a kat. munkát szerint nak (részének) kat. hr. szám (részének) megfelelő, és melyet a tkvi tulajdonos (az első tkönyvön kívüli szerző) 18 év hó napján kelt szerződés szerint (hogyan) megszerzett, az utóbb nevezett lakos (hogyan) (s úgy tovább) s végre ettől 18 évben (a tényleges birtokos) lakos (hogyan) ft vétel (bees) áron (hogyan) (ingatlannak) van jelenleg békés és háborítlan tényleges birtokában.

Minek bizonyosságául. stb.

3. Az 1886. évi XXIX. t. c. 16. §. esetén.

(A tkvi tulajdonos elhalálása esetén.) Helyhatósági bizonyítvány. Alulirt községi előjáróság igazolja, hogy tudomással bir azon átruházás (ok) ról mely által lakos a i számú tkönyvben sor hr szám alatt A () nevében álló (ingatlant) részt mely a kat. munkát szerint kat. hr. (részének) megfelelő számnak (hogyan) 18 () kr vétel (bees) áron megszerezte s megjegyzetik, hogy ez ingatlan (juttalékot) a fent megnevezett (mikor, kitől utolsó előtti szerző (mikor, kitől és hogyan) és ez (mikor, kitől és hogyan egész a tkvi tulajdonosig körül irandó) szerezte meg. Együttal a helyhatóság azt is igazolja, hogy a fentnevezett tényleges birtokos illetve ő és fent felsorolt telekkönyvön kívül birtokelődei a kérdéses ingatlanok (juttaléknak) a mai naptól visszafelé számított több mint tíz év óta tényleges és békés birtokában vannak.

Mirel bizonyosságául stb.

4. Az 1886. évi XXIX. t. c. 18. §-a esetén.

(A tkvi tulajdonos ismeretlen tartózkodása esetén.) Helyhatósági bizonyítvány (mint a 3. minta) végül a helyhatóság hitelesen bizonyítja azt is, hogy a fent körülirt ingatlanok (juttalék-

nak) ez idő szerint még mindig tkvi (társ) tulajdonosaként jelentkező a községből évben ismeretlen helyre eltávozott s holléte azóta nem tudatik. Minek bizonyosságául stb.

5. Az 1889. XXXVIII. t. c. 6. §-a esetén.

(Ha a telekkönyvi tulajdonos örökösei vannak a tényleges birtokban.) Anyakönyvezetői és helyhatósági bizonyítvány. Az alulírott egyház ugyszintén község állami anyakönyvezetője, valamint a helyhatóság hivatalosan bizonyítják, hogy az 18 év hó napján községben elhalálozott után a tőke egyenes lezármazó örökösön névszerint kívül törvényes örökösödésre hivatott más lezármazó nem maradt.

Az alulírt helyhatóság egyuttal azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a fent megnevezett örökösök végrendeletet hátra nem hagyott és, hogy a sor hr. szám alatt írt ingatlanból nevű álló (ingatlanok) résznek a fent megnevezett örökösök törvényes örökösödésre hivatott lezármazói névszerint vannak tényleg birtokában.

Minek bizonyosságául stb.

1763/I. 98. sz. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójától.

Közhirre teszem, hogy a s.-a.-ujhelyi vidéki körjegyzőség székhelye: „nagy toronyai körjegyzőség” elnevezéssel, Nagy Toronya községbe (u. p. Csörgő) helyeztetett át, s mai naptól kezdve Kollonay Gyula körjegyző már Nagy-Toronyán lakik.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1898. ápril 21.

Barthos, főszolgabíró.

Nyilt-tér.*

Ügyvédi iroda áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a t. közönséggel, hogy ügyvédi irodámat a Weckerle-tér és Petőfi-utca sarkán lévő, Schön Sándor tulajdonát képező ház emeleti helyiségébe helyeztem át. S.-A.-Ujhely, 1898. apr. 24.

Pekáry Gyula,
köz- és v. ügyvéd.

Másolat.

A tokaji járás főszolgabirójától. 403/V. 96. szám. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójának Berger József tokaji lakos borkereskedő elleni műbor árulás miatt emelt kihágási panaszos ügyében a megjelölt nyomozat és a vegyvizsgálatok befejezése után a tokaji járás főszolgabirója a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottságnak 1896. évi július hó 17-én 180. sz. a. kiadott szakvéleménye alapján a mai napon következő ítéletet hozott. — **Ítélet:** Berger József tokaji lakos borkereskedő és üveges az 1893. évi XXIII. t. c. 2. és §§. 6-ik pontjába ütköző kihágásban vétkesnek kimondatik, s ezért az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ában körvonalozott célokra fordítandó 100 frt pénzbüntetésnek és az okozott 114 frt 27 kr eljárási és vegyvizsgálati költségnek 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatti lefizetésében elmarasztaltatik; behajthatatlanság esetén 10 napi önköltségen töltendő elzárás elszénvedésére büntették. Ezenkívül az 1896. év február hó 4-én felvett jegyzőkönyvben a Berger József által bérelt, s a pap-utca Trocsányi Bertalan-féle pincébe összeirt 44 göncei hordó és 9 db. 200 literes hordó bor, melyet a szakvélemény vizzel hígított műbornak megállapított, az 1893. évi XXIII. t. c. 12. §-a értelmében Berger József költségére denaturáltatni, s Tokaj város közegészségügyi céljaira leendő fordítás végett nyilvános árverésen eladni rendeltetik; azon esetben pedig, ha ezen borok panaszolt által időközben eladatott volna, köteles Berger József a szakvéleményben megállapított és hektoliterenként 20 frtjával felszámított 1548 frt összeget Tokaj város közegészségügyi alapja javára ugyanezen 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatt megfizetni. **Indokok:** Mert panaszolt kihallgatása alkalmával ő maga is beismerte, hogy a tokaji ugynevezett pap-utcai Trocsányi Bertalantól bérelt pince helyiségben talált 44 göncei hordó és 9 db. 200 literes hordó általa olasz bornak nevezett kutyvalékokat olasz bor cím alatt forgalomba hozta, s azt egyeseknek mint bort elárúsította. Miután a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottság 180. sz. szakvélemény 3-ik pontja ezeket mondja és állapítja meg: „A 151/c-vel jelölt, továbbá ugyan ilyen pecséttekkel lepecsételt III. paputcai pincépől 242—95 számú hordóból” felirással jelölt palackok tartalma a jegyzőkönyv szerint ezen mintának

megfelelő borok 44 göncei hordó és 9 db 200 literen felüli hordó állítólag olasz borok, melyek a Tauber cégtől Sopronból lettek Tokajba szállítva (zavaros barna sárga színű, erős, de üres, avas, idegen (mazsola) ízű és szagu borszerű folyadékok, mely jellegek az olasz borokéinak sem felelnek meg, de nem felelnek meg egyáltalában a tiszta természetes borok jellegeinek sem; továbbá miután a szakvélemény a szóban forgó folyadékok vizzel hígított bornak minősíti, mely azután valószínűleg mazsolával erjesztett; habár a nyomozat során sem a kérdéses pincében, sem üzlethelyiségében nem fedeztettek fel oly anyagok, vagy oly edények, a melyről következtetni lehetne azt, hogy azok a műbor gyártáshoz megkívántató eszközök; tekintve azonban a Tokaj-Hegyalja hirnevét, s azon hátrányt, mely ily kutyvalékok forgalomba és áruba bocsajjtása s Tokajból történt kibocsajjtása által a Tokaj-Hegyalja érdekeit nemcsak veszélyezteti, de sőt leszállítja: mindezeknél fogva panaszolt Berger József tokaji lakos borkereskedő műbornak forgalomba és áruba bocsajjtása által elkövetett kihágás miatt az 1893. évi XXIII. t. c. 5. és 12. §§-ai értelmében 100 frt pénzbüntetés 114 frt 27 kr felmerült eljárási és vegyvizsgálati költségnek megfizetésére, továbbá a 44 göncei hordó és 9 db. 200 literes hordó vizzel vegyített bornak költségére leendő denaturálása és a tokaji közegészségügyi alap javára leendő elárvereltetésének tüzésére, esetleg, ha időközben már eladatott volna, hektoliterenként 20—20 frtjával összesen 1548 frtnak lefizetésére ítélandó volt, esetleg ennek behajthatatlansága esetén 10 napi önköltségen töltendő elzárás elszénvedésére büntetendő volt. A pénzbüntetésnek elzárásra lett átváltoztatása az 1879. évi XL. t. c. 22. §-ában leli magyarázatát. Ezen ítélet panaszoltnak írásba kiadatni rendeltetik azzal, hogy az az ellen netalán beadandó felelbezését, ezen ítélet kézbesítésétől számított 3 nap alatt akár szóval, akár írásban beadhatja. A később bejelentett vagy beadott felelbezések figyelembe vétetni nem fognak. Tokaj, 1896. december hó 30-án. Füzeses Ödön sk. főszolgabíró. (P. H.)

125./V.
A másolat hitelül:
Tokaj, 1898. ápril. hó 18-án.
Füzeses Ödön,
főszolgabíró.

49/897 kih. Zemplénvármegye alispánjától.

A tokaji járás főszolgabirója által Berger József tokaji lakos bejegyzett cégü bor nagykereskedő ellen mesterséges borok forgalomba hozatalával elkövetett kihágás folytán megindított eljárás eredményéhez képest, 1896. évi december hó 30-án 403/V. 896. sz. a. hozott ítélet panaszolt közbevetett felelbezése folytán, alulírt alispán felülbírlás alá vette, s a betervezett iratok átvizsgálása után a kérdéses kihágási ügyben másodfokon következő ítéletet hozott.

Ítélet:

Berger József tokaji lakos bejegyzett cégü borkereskedő ellen mesterséges bornak forgalomba hozatalával elkövetett kihágási ügyben a felelbezés elutasításával a tokaji járás főszolgabirója által 1896. évi december hó 30-án 403/V. 896. sz. a. hozott ítéletnek azt a részét, amelyben panaszolt a 1893. évi XXIII. t. c. 2. § b) és 5. § b) pontjaiba ütköző kihágásban vétkesnek kimondatik, s ugyanazon törvények 5. §. 1. bekezdése értelmében az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó 100 frt lefizetésével büntetett. Helyes indokai-ból másodfokban helybenhagyatik.

Az ítélet többi részének megváltoztatásával panaszolt Berger József 66 frt 20 kr vegyvizsgálati és eljárási költségnek a kiszabott pénzbüntetéssel 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatti megfizetésében marasztaltatik. — Nem fizethetés esetén saját költségén eltöltendő 10 napi elzárással büntetetik. A pap-utcai s Trócsányi Bertalantól bérelt pincében 1896. évi február hó 4-én megtartott eljárás alkalmával 44 göncei hordóban és 9 db. 200 literes nagyhordóban talált mesterséges bornak megállapított folyadék panaszolt költségére a hatóság által sóval leendő denaturalizálása elrendeltetik, megengedtetvén azonban panaszoltnak, hogy a denaturalizált folyadékot ipari célokra felhasználhassa. Ha azonban ezen ítélet végrehajtása alkalmával az 1896. évi február hó 4-én megállapított s a szakértői vélemény alapján mesterségesnek ítélt bormennyiség egészen föltalálható nem lesz, köteles panaszolt a törvény 12. §-ának rendelkezése értelmében minden hiányzó hektoliter után 20—20 frtot Tokaj nagyközség egészségügyi alapja javára a törvény 14. §-ának rendelkezése szerint pedig a természetes bor után járó boritaladót az államkincstárnak 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatt megfizetni.

A tokaji járás főszolgabirója köteleztetik,

hogy ezen ítélet kézhez vétele után azonnal a pap-utcai pincében lévő, a fentebbi pontokban részletezett borkészletet, tekintet nélkül a netaláni felelbezésre, helyezze zár alá.

Ezen ítélet egy példánya az eljárási jegyzőkönyv és szakértői vélemény hiteles másolata Tauber Zsigmond és fiai cég német-kereszturi (Sopron-vármegye) lakos ellen megindított eljárás végett Sopron-vármegye alispánjához áttétetik. A jogerős ítéletet panaszolt 8 nap alatt a vármegye hivatalos lapjában, a törvény 8. §-a értelmében saját költségén különbeni végrehajtás terhe alatt egyszeri beiktatás mellett közzététetni köteleztetik.

Indokok.

A tokaji járás főszolgabirója vett feljelentés folytán Berger József tokaji lakos bejegyzett cégü borkereskedő boltjában és pincéiben 1896. évi február hó 4-én dr. Friedmann Adolf járásorvos, mint kémiai szakértő, Frits Gyula városi rendőrbiztos, mint tanu, és panaszolt jelenlétében vizsgálatot tartott, amely alkalommal a pap-utcai pincéjében 44 göncei, és 9 db. 200 literes hordóban tokaji vagy hegyaljai jelleggel nem bíró bort találván, az 1893. évi XXIII. t. c. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 83432. sz. a. kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében és rendelkezései betartásával 2—2 üveg mintát vett s ezt, valamint a Karácsonyi Péter-féle pincében elhelyezett borai-ból szerzett mintákkal a magyar királyi mezőgazdasági vegykerületi állomáshoz Debrecenbe elküldötte. A nevezett állomás beérkezett vegyelemzési jelentését a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz véleményezés végett felküldötte. Az utóbb nevezett bizottság felvilágosítván a főszolgabirót, hogy véleményezése végett nem a vegykerületi állomás jelentése, hanem a gyanusoknak talált borokból vett mustrák küldendőek fel, a tulajdonos és a tanuk jelenlétében ugyanazon hordókból, a melyekből az előbbeni minták vétettek, ismét 2—2 palackkal mustrákat vett, s azokat szabályszerűleg lepecsételve, 1896. évi április hó 9-én 124. sz. intézkedésével az állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz Budapestre felküldötte. A nevezett bizottság 1896. évi július hó 17-én 180. sz. a. kelt hivatalos szakvéleményében kimondotta először azt, hogy a Karácsonyi Péter-féle pincéből felküldött I. számmal jelzett palackokban lévő bor hegyaljai zamattal és jelleggel bíró, erős rendes ízű és szagu, kifogás alá nem esik; másodsor, hogy ugyanazon pincéből vett II. számmal jelzett palackokban lévő bor törött ízű, de némi hegyaljai jelleggel bíró, erős, szeszes, az előbbinél sokkal silányabb minőségű, szeszelve van, de a szeszelés mértéke nem lépte túl a megengedhető határt; harmadsor, hogy a pap-utcai pincéből vett III. számmal jelzett palackokban lévő állítólag Tauber Zsigmond és fia cégtől származó olasz bor, zavaros, barna, sárgaszínű, erős, de üres, avas, idegen (mazsola?) ízű és szagu borszerű folyadék. Ezen mintának ize nagyon gyanús, nem felel meg az olasz borokéinak sem. Összetétele sem felel meg a tiszta természetes borokéinak, nevezetesen a foszforsav csekély mennyisége feltűnő, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a hamutartalom nagy. A vonatanyag maradék is a legalsó határon van. Vizzel hígított bor, mely azután valószínűleg mazsolával erjesztetett. Mint oly folyadék, mely viz hozzáadásával készült és bor elnevezés alatt került forgalomba, kifogás alá esik. Sóval való denaturálása után szeszfőzésre még felhasználható. Ezen szakvélemény alapján a főszolgabíró Berger József tokaji lakos ellen mesterséges bor forgalomba hozatalának kihágását megállapította s nevezett 100 frt pénzbüntetéssel sújtotta. Elmarasztalván 114 frt 27 kr eljárási és vegyvizsgálati költségnek, kimondotta, hogy a bor denaturálendő, Tokaj város közegészségügyi céljaira elárverelendő s a hiányzó borok 20 frtal megállapított ára Tokaj város közegészségügyi alapja javára panaszolt által befizetendő. Ezen ítélet ellen panaszolt felelbezését adván be, abban azt adja elő, hogy szakvéleményre a bíró ítéletét csak annyiban állapíthatja, amennyiben azt helyesnek tartja. Ezen kifogás helyt nem foglalhat, mert az 1893. évi XXIII. t. c. a főszolgabirónak azt a jogot, hogy a szakvéleményt bírálata tárgyává tegye, meg nem adja, sőt inkább kötelezi, hogy ítéletét a szakvéleményre állapítva hozza meg. Főszolgabíró tehát köteles volt kimondani, hogy azok a borok, a melyekből a III. számmal jegyzett minta vétetett, mesterségesen vannak előállítva, mert a szakvélemény megállapította, hogy abba víz kevertetett. Panaszolt felelbezésében továbbá azt adja elő, hogy a debreceni mezőgazdasági vegykerületi állomás, valamint a felelbezéshez csatolt dr. Szilágyi Gyula nyilvános vegykerületi állomása a kérdéses bort mesterségesen előállították nem találta és kifogásolta a főszolgabirónak azon intézkedését, hogy midőn már egy szakértői vélemény rendelkezésére állott, még a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottságtól is akkor, midőn véleménye szerint a szak-

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

értő bizottságo szakvéleményt hivatalos szaklott által felvehetők azért járul csak oly az 1893. évi X alakított bizott delkezésére bo 1893. évi XXI 1893. évi nove kereskedelemüg mében Magyar csak egy észpe vizsgáló szaké felbebezés azo déses borokat hozta forgalom fogadható, mer a világpiac a borkereskedést lójának igazolá képező borokat gában elegendő félrevezesse és mint a minőt a lottnak, hogy a titatván, a viz pedig felülről jutott be, még n egy bornygyke hogy borait a delítéshez has mint ugyanazo Az előadottak s az első foku a kihágás elkö állapította, sőt indokai-ból más A vegyviz állandó borvizi számított 48 frt seget lehetett n tat marasztalni 11. §-a és enné 83432. sz. rende rónak eljárásáho zőgazdasági ve szüksége nem v mitott díjakat pa az ítéletnek ez ir volt. Az 1893. miniszteri rende serint az első rélemény megör letet kötelességé azonban ezt eln kedni s annak delet értelmébe delni kellett. Megváltozt bor elárvereltté község egészség iránti intézkedés sóval denaturá célokra felhasznál nem a m nem mestersége kihágását állapí kesítést meg ke Az időközli fősszegeben azé az ítélet végreh meg, hány hek óta. Azon inté hektoliterért pan fizetni, a szaké pedig, hogy az törvény 14. §-án kolásat. Az ítéletet Sopron-vármegye ni, mert panaszlo bezésében is, az déses borokat német-kereszturi aki ellenében az rendelkezése sze nem volt, s anna tées Alispán k lapjában leendő kereskedő minő való súlyosbitó tásaként és tová mert a vevőközö külföldieket, han időérte az álta Hegyalja borvidé tak forgalomba, azt eredményezte grobb mennyiség talán ninesen. Az bejegyzett cégü bort hoz forgalom megsemmisülését s midőn a szőlők

értő bizottságok mind egyenjogúak, még egy szakvéleményt kért s ez által önkényesen egy hivatalos szakvéleményt felülbíráltatott. Panaszolt által felhozott eme kifogások figyelembe vehetőek azért nem voltak, mert az ítélet alapján csak oly szakvélemény szolgálhat, mely az 1893. évi XXIII. t. c. 11. §-a értelmében alakított bizottság által lett a főszozolgabíró rendelkezésére bocsátva. Ilyen bizottság pedig az 1893. évi XXIII. t. c. végrehajtása tárgyában 1893. évi november 29-én 83432. sz. a. kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelet 8. §-a értelmében Magyarország királyhágón inneni részére csak egy éspedig Budapesten, az állandó borvizsgáló szakértő bizottság lett szervezve. A fellebbezés azon további érvelése, hogy a kérdéses borokat panaszolt nem rosszhiszeműleg hozta forgalomba, enyhítő körülményül el nem fogadható, mert azon köztudat, hogy panaszolt a világi piac által ismert Tokaj nagyközségben borkereskedést üz, a fellebbezéshez csatolt számlájának igazolása szerint még a panasz tárgyát képező borokat is ezen minőségében árulja, magában elegendő arra, hogy a vevőközönséget félrevezesse és mert más árut szolgáltatott ki, mint a minőt az keres. Azon érvelése panaszoltnak, hogy a kérdéses bor vizahójjal tisztítottván, a víz ekként szitotta a borba, a szivás pedig felülről eszközöltetvén, a mustrába víz jutott be, még megfigyelésre sem alkalmas, mert egy bornagykereskedőről fel nem tételezhető, hogy borait a víz hozzájutásától ne óvja s a delítéshez használandó vizahólyagot mással, mint ugyanazon hordóból vett borral oldja fel. Az előadottak alapján a fellebbezést elutasítani s az első foku ítéletnek azt a részét, amelyben a kihágás elkövetését Berger József ellen megállapította, sőt ezért 100 frttal büntette, helyes indokaiól másodfokban helyben kellett hagyni.

A vegyvizsgálati díjakból csak a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottság által felszámított 48 frt 20 krt és a 18 frt eljárás költséget lehetett megállapítani s abban panaszoltat marasztalni, mert az 1893. évi XXIII. t. c. 11. §-a és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 83432. sz. rendelet 7. §-a értelmében a főszozolgabírónak eljárásához és ítélezéséhez a debreceni mezőgazdasági vegykereskedő állomás véleményére szüksége nem volt, s így azon állomás által felszámított díjakat panaszolt viselni köteles nemlétében, az ítéletnek ez iránti intézkedése megváltoztató volt. Az 1893. évi 83432 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 2. rész 12. §-a rendelkezése szerint az első foku hatóságnak a szakértői vélemény megérkezése után a kifogásolt borkészletet köteletségében állott zárlat alá venni. Miután azonban ezt elmulasztotta, másodfokulag intézkedni s annak végrehajtását a hivatkozott rendelet értelmében még fellebbezés esetén is elrendelni kellett.

Megváltoztató volt továbbá a kérdéses bor elárvereltetése és a vételárnak Tokaj nagyközség egészségügyi alijára leendő fordítása iránti intézkedés és kimondandó volt, hogy a sóval denaturált folyadékot panaszolt ipari célokra felhasználhatja, mert a megejtett nyomozat nem a mesterséges bor gyártásának, hanem mesterséges bor forgalomba hozatalának kihágását állapítván meg, panaszoltotnak az értékesítést meg kellett engedni.

Az időközben netalán eladott bor ára, egy főösszegben azért nem volt megállapítandó, mert az ítélet végrehajtása alkalmával határozandó meg, hány hektoliter bor hiányzik a felvétel óta. Azon intézkedés, hogy minden hiányzó hektoliterért panaszolt 20—20 frtot lesz köteles fizetni, a szakértői véleményen alapszik, az pedig, hogy az itadót megfizetni köteles, a törvény 14. §-ának rendelkezéseiben leli indoklását.

Az ítéletet a szükséges iratok másolataival Sopron-vármegye Alispánjához azért kell áttenni, mert panaszolt az eljárás folyamán, de fellebbezésében is, azt adta elő, hogy részére a kérdéses borokat Tauber Zsigmond és fia cég német-kereszturi (Deutsch-Kreutz) lakos szállítja, aki ellenében az 1895. évi 3265. sz. intézkedés rendelkezése szerint itt az eljárás kiterjeszhető nem volt, s annak foganatosítása végett az illetékes Alispán keresendő meg.

A jogerős ítéletnek a vármegye hivatalos lapjában leendő közzététele panaszolt bornagykereskedő minőségére és Tokajbani lakására való súlyosbító tekintettel, a büntetés szigorításaként és továbbá azért is elrendelendő volt, mert a vevőközönségnek bizalma, nemcsak a külföldiek, hanem az országban lakókat is ideértve az által, hogy az utóbbi időben a Hegyalja borvidékéről mesterséges borok hozatnak forgalomba, csaknem egészen elveszett és azt eredményezte, hogy a készletben levő nagyobb mennyiségű boroknak, ma vevőjük egyáltalán nincsen. Az, hogy egy Tokajban lakó s bejegyzett cégű nagy borkereskedő mesterséges bort hoz forgalomba, a vevők bizalmának teljes megsemmisülését idézi elő, a melyre pedig ma s midőn a szőlők újratelepítésének költséges és

fáradtságos nehéz munkája megkezdett, a Hegyalja szőlőbirtokosainak felette nagy szükségük van, már csak azért is, mert néhány éven át itt is könnyebb minőségű bor fog teremni, a melynek piacot csak a termelők és kereskedők iránti bizalom megeremése és megóvása mellett lehet lesz biztosítani. Kimondandó volt továbbá az ítéletnek közzététele azért, hogy a mesterséges borokat forgalomba hozók és gyártók lássák, miszerint a hatóság a törvényt teljes szigorral végrehajtja, a szőlőbirtokosok megtudják, hogy a nagy nemzeti vagyon visszaszerzésénél a hivatalos közegek támogatására számíthatnak és a vevőközönség bizalma a Tokaj-Hegyalja borvidékének, melynek nemzetgazdasági fontosságát a törvény különös intézkedései is dokumentulják, visszaszerzessék.

Az ítélet a vonatkozó tárgyiratokkal az érdekeltekkel közlés végett és jogerőre emelkedés utáni végrehajtás céljából a tokaji járás főszozolgabírájának kiadatik.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1897. márc. 29-én.

Alispán sorozáson

Dókus Gyula,
főjegyző.

125/V. 98.

A másolat hitelül:

Tokaj, 1898. ápril hó 18-án.

Füzesséry Ödön,
főszozolgabíró

Másolat.

M. kir. belügyminiszter. 4261. szám/V--a. kih. 897. Zemplén-vármegye közönségének S.-A.-Ujhelyben. A vármegye alispánjának 1897. évi március hó 29-én 49. sz. alatt kelt II. foku ítélete, mely szerint a tokaji járás főszozolgabírája által hozott első foku ítélet részbeni megváltoztatásával **Berger József tokaji lakos, bornagykereskedő** mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett és az 1893. évi XXIII. t. c. 2. § b) pontja és 5. § b) pontjába ütköző kihágás miatt, ezen t. c. 5. § 1. bekezdése alapján 100 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 10 napi elzárásban, továbbá 66 frt 20 kr vegyvizsgálati és a felmérhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, azonkívül a paputcai és Trócsányi Bertalantól bérelt pincében 1896. évi február hó 4-én megtartott eljárás alkalmával 44 gönei hordóban és 9 db. 200 literes nagy hordóban talált mesterséges bornak panaszolt költségére sóval leendő denaturálása elrendeltetett, megengedtetvén azonban panaszoltotnak, hogy a denaturált folyadékot ipari célokra felhasználhassa, — s amennyiben az említett bormennyiség egészben feltalható nem lenne, panaszolt kötelezetten minden hiányzó hektoliter után a törvény 12. §-a értelmében 20 frtot Tokaj nagyközség egészségügyi alapja javára s a törvény 14. §-a alapján az esedékes boritaladót az államkincstárnak megfizetni; egyszersmind ezen ítélet, az eljárás jegyzőkönyv és szakértői vélemény másolata a Tauber Zsigmond és fia német-kereszturi lakosok ellen megindítandó eljárás végett Sopron vármegye alispánjával közöltetni, végül a jogerős ítélet a vármegye hivatalos lapjában panaszolt költségén egyszer közzététetni rendeltetett, ez elmarasztalt által közzétett fellebbezés folytán feülvizsgáltatván, a **kihágásra vonatkozó része indokainál fogva helybenhagyatik, oly módosítással, hogy a hiányzó mesterséges bor értéke Tokaj község szegényalapját, nem pedig a község egészségügyi alapját illeti meg, — s rendelkezés azonban csakis a 242/895. sz. hordó tartalmára vonatkozik, miután az olasz fajtájú borok közül csakis az ezen hordóból vett minta vizsgáltatott meg és találtott mesterségesnek, — míg azon körülmény, hogy a többi olasz fajtájú bor az említett hordóból vett mintával teljesen azonos lett volna, az eljárás folyamán megállapítást nem nyert; az esedékes boritaladó megfizetése iránt rendelkezés rész akként módosított, hogy az iratok e tekintetben való intézkedéstétél végett az illetékes kir. penzügyigazgatóságnak megküldendő lesznek: és végül ezen ítélet közzététele kimondó rész kiegészítettik azzal, hogy a vármegye hivatalos lapján kívül az ítélet panaszolt költségén közzé teendő még a „Szőlő és Borgazdasági Lapok”-ban (szerkesztősége Budapesten üllői ut 24. sz. a) a „Neues Pester Journal”, a „Pesti Napló” és „Nemzet” fővárosi lapokban. Miről a vármegye közönsége 1897. évi április hó 7-én 62. kih. szám alatt kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik. Budapesten, 1898. fébr. hó 1-én. A minster meghagyásából: Dr. Sélly sk. miniszteri tanácsos.**

125/V. 1898.

A másolat hitelül:

Tokaj, 1898. ápril hó 18-án.

Füzesséry Ödön,
főszozolgabíró.

Nyilatkozat.

Alólirott, mint a görbersdorfi **tüdöbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiség, örömmel hozom nyilvánosára, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrás

(Bereg megye)

1879. óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmánál**. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyviz** alkalmazását orvostársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

A görbersdorfi gyógyintézet
tüdöbetegek számára
Dr. Römpel Tódor.

Alapított

1841. évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alapító: **BUDAPEST** Tartalék-alap:
15 millió forint V. Dorottya-utca 1. 11 millió forint.

elad a II. k. sorsjáték I-ső osztályára érvényes

Magyar osztálysorsjegyet

1/1 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1 frt 50 kr., 1/8 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett.

Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank belyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Közlödomásu, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és melléknyeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

A szerkesztő postája.

S. N. L. Az antibarbarust kérem. Szives Üdvözet!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos **Ehler Gyula**

Hirdetések.

Tk. 3763. sz. 1897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pauliczki Gusztáv végrehajtónak Pataky Mihály végrehajtást szenvedett elleni 64 frt 13 kr. tőkekövetés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kir.-helmezi kir. járásbíró területén lévő Szolnoeska község határában fekvő és a szolnoeska 117. sz. tjkben 84/a, 99/b, 181/b, 218/b, 223/b, (280 - 281/a), (317 - 318/a), 344/b, 393/b, 439/b. hr. sz. alatt foglalt ingatlanok végrehajtást szenvedett Pataky Mihály nevén álló fele részére 308 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. év május hó 4-ik napjának **d. e. 10 órakor** Szolnoeska község házáján megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladati fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át készpénzben, vagy másfél annyi értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi január hó 21. napján.

Dancs György, kir. aljársbíró.

Tk. 832. 98. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Kovács Károlyné szül. Dókus Zsuzsanna végrehajtást szenvedett elleni 46 frt 13 kr. tőkekövetés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a. ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő S.-A.-Ujhely város határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 2672. számú telekjegyzőkönyvben foglalt Kovács Károlyné született Dókus Zsuzsanna szürtei lakos nevére írott + (7522 - 7523) hr. számú szöltre az árverést 2000 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi május hó 31. (harmincegyedik) napján délelőtti 11 órakor a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át, vagyis 200 forintot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik szakaszábankielölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi február hó 14-ik napján.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

Prauróc község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-cz. cikkkel tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi május hó 23-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18., és az 1889. évi 38. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898 évi április hó 7. napján.

Dezső Sándor, kir. albiró.

19/98. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 4643/97. p. sz. rendelő és a kir.-helmezi kir. járásbíró 3059/98. p. számú kiküldött végzése által Davidovics Mózes nagy-rozvágyi lakos javára Nagy Károly mint Nagy Béla és Géza kk. gondnoka Ujkécskei és Izsépi Istvan ügyvéd mint az ismeretlen örökösök részére kirendelt ügygondnok s.-a.-ujhelyi lakosok mint Bucsi Szabó Béla örökösök ellen 300 frt tőke, ennek 1897. évi március hó 15. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 77 frt 02 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási, végrehajtás alkalmával bíróság le és felültoglatl és 880 frt-ra becsült egy cseplő garnitúra, szalmafelvonó fűrés és fecskendőből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a király-helmezi kir. járásbíró 8144/97. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Rozvágyon Davidovics Mózes tanyáján leendő eszközölésére 1898. évi május hó 5. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizendő. Végül felhívjuk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kifizetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmezt, 1898. évi április hó 16. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

**Richter-tete Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszere ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csuznál, tagzsugattásnál és meghüleseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszere, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. **Bevásárlás** alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánezat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzése nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.**

Hirdetmény.

Az V-ik közuti kerületi felügyelő az 1898. évi 950/97. és 246/98. sz. rendeletével a Miskolcz-Gerenda Szvidnik-Duklai állami közút 8—9 klm. szakaszán lévő 9-ik sz. Hernád hid helyreállítását 1985 frt 53 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1898. évi május hó 5. napjának d. e. 10 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívjuk, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. államépítészeti hivatal:

S.-A.-Ujhely, 1898 évi április hó 14-én

A hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köh-gés, főtájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? ugyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen a kéznél. A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése a mit idejekorán használva. Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próba doboz 25 kr.)

Kaphatók minden gyógyszerertárban S.-A.-Ujhelyben: **Widder Gyula, Kincsesy Péter, Cs. Buday Akos** urak gyógyszerertáraiban. **Főraktár:** Nádor gyógyszerertár (Dr Egger Leo és Egger J) Budapest Váci-körút 17

M. 612/98. sz.

Hirdetmény.

I. Zemplénumegye alispánja 1898. évi április hó 8-án kelt 8118. sz. határozatával a s.-a.-ujhelyi—kassai that. közút 5—6 klm. szakaszán Széphalom község felső végén levő 15. sz. műtárgy helyreállítását 1239 forint 42 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1898. évi április hó 28. napjának d. e. 11 órájára** alulírott hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívjuk, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

S.-A.-Ujhely, 1898 évi április hó 15-én

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

Mész eladás.

Nagyméltóságú **Báró Jósika Sámuel** úr ladmóczy (Zemplén m.) birtokán mult héten megkezdett a mész eladása.

Megrendeléseket bármily mennyiségre elfogad az uradalmi igazgatóság Bodrog-Szerdahelyen.

Nagyobb mennyiség vételénél a mész ára m.-mázsánként Ladmóczyon az égetés színhelyén **1 frt.**

Uradalmi igazgatóság.

Tk. 1487/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bakura Andrásné szül. Kis-Bandi Anna végrehajtónak Tomkó Mária férj. Juros Mihályné végrehajtást szenvedő elleni 232 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő Garany község és határában fekvő a garanyi 44. sz. tjkönyvben foglalt I. 89, 199, 248, 1128, 1178, 1243, 1294, 1345, 1394, 1428, 1730, 1779, 1849/b. hr. sz. bel és külbirtokból, közös erdő és legelőből B. 5. és 7. sorsz. alatti Tomkó Mária férjhezett Juros Mihályné illető jutalékra az árverést 430 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi május hó 12-ik (tizenkettedik) napján délelőtt 10 órakor Garanyban a közs. gi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a Herskovits József utóajánlatot tevő által megajánlott 424 frton alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 43 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170-§-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A. Ujhelyben, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi március 26-án.

Wieland,

kir. törvényszéki bíró.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A néhai **Mudrány András** hagyatékaéhoz tartozó „Faragó szállás” ez évi fűtermését, illetőleg ez évi használatát **április 28-án délután 2 órakor** kezdődő s a szegilongi borházában megtartandó önkéntes nyilvános árverésen elfogom adni.

Miről venni szándékozók azzal értesitem, hogy az árverés előtt 100 frt bántpénz lesz leteendő. Vevő köteles a vételár 1/4-ét azonnal, 2/4 részét 15 nap alatt és az utolsó 1/4 részét 30 nap alatt kezeimhez lefizetni.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1898. április 19-én.

Dókus Gyula,

végrendeleti végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

Mernyk községben az ág. hitv. ev. lelkész-lak és iskolai tanterem tervrajz szerinti felépítése 4200 frt általány összegben, négy év alatti kifizetéssel, árlejtés útján kiadatik.

Felhívjuk az édekelt vállalkozók, hogy zárt ajánlataikat alólírtokhoz ezimeze **folyó évi május 15-éig** adják be, hol a tervrajz az építkezési munkálat összeírása megtekinthető, valamint részletesebb feltételekről tudomás szerzhető.

Varannón, 1898. április 20-án.

Werner Gyula,

egyházközségi felügyelő.

Bérbeadó birtok.

625 hold buzatermő szántó föld egy tagban, megfelelő lakházzal, kerttel és gazdasági épületekkel, **1899. április 1-től** több évre bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad

Özv. Csuhá Sándorné

szül. Petrovay Malvine.

Császlócz (Unghmegye).

HUDÁK JÓZSEF

gazdasági gépműhelye és ércöntődéje

Tokajban. (Kis-Tokaj, magyar-köz.)

Ajánlja a n. é. gazdálkodók szíves figyelmükbe, eredeti

W e r m o r e l

rendszerü permetező gépeit, egy évi jótállás mellett, darabját 17 forint 50 krajczárért.

Ábra 1. 58

Ajánlja ujonnan a mai kor kívánalmának megfelelően berendezett gépműhelyét és ércöntődéjét, készít mindennemű gazdasági gépet, **kut és szivattyukat** minden czélra, **tüzi fecskendőket**, kerti és locomobil fecskendőket, vállal gazdasági és **házi vízvezetékek** berendezését úgy szintén mindennemű javításokat jutányosan, pontos kivitelben teljesít.

Ércöntvényeket, tengely ágyazatok (Lager) gőzkazán felszerelések, nyers vagy kidolgozott állapotban, saját vagy idegen minták után, jutányos áron szállít.

A legkitűnőbb **Phosphor csapágyfém**, (Compozíció) 1 klgr. 90 kr., mind ezekben ismét elárulitónak árkedvezmény adatik.

Benczúr testvérek czémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplénvármegye, posta helyben.)

Ajánl: **Portland és Rómán czémentet**, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: Örmező és Eperje.

Vizszonteladók kerestetnek.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevetelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem.

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 36 krtól 40 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON
Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főlöszleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban. Póstaí megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerház Budapest.

S.-A.-Ujhely Widder Gyula gyógyszerházában.

A BENSON-féle tapaszt

következő betegségeknel és bántalmaknál használható állandó sikerrel: **csipő fájás** idegfájdalom, helybeli esz, hátszaggatás, hátyön-gesség, hátgerinez bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az ízületek bénasága stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr, a pénz előleges be-küldése mellett bérmentve 75 kr. **Főraktár:** Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál.

„Swift Waftenrad“

fegyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignác
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: **egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal**, ugyszintén: 2 1/2, 4, 8, 12 lóerejű **cséplő-garnitúra-kat**, **egy vasesztergapatot** használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi idényre: Záhonyi eredeti **oberndorfi répmagot**, aranka-mentes **lóheremagot**, mindennemű **gazdasági gépeket, műszaki szer-zszámokat és anyagokat.**

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

R Á T H M Ó R

kiadásai Budapest (Haas-palota)

Korszerű művek.

1898. II. törvényezikk. A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, büntető-, kihágási-, végrehajtási-, erdő- és egyéb törvények határozmányai-nak figyelembe vétele mellett, jegyzetekkel és magya-rázatokkal ellátta **dr. Krejcsi Rezső**, a budap. keresk. és iparkamara másodtitkára stb. A végrehajtási rendelettel és eljárási szabályval 60 kr.

Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és nap-számokról szóló törvényvel. 1 frt.

Dr. Márki József Dózsa György és forra-dalma. Jutalm. pályamű 2 frt

Báró Eötvös József. — Magyarország 1514-ben. (Dózsa lázadás kora.) Regény 2 kötet 3 frt.

Horváth Mihály. Magyarország függet-lenségi harcának története. Ezen klasszikus mű-nek a nagy napok 50 ik évfordulója alkalmá-val kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása. 3 nagy kötet. Ára csak 5 frt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminisz-ter emlékiratai. 2 kötet 6 frt.

— **Elete és külföldi levelei**. 2 frt.

Papp Dénes. A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 frt 50 kr. helyett 4 frt 50 kr.

Arany János eddig ismeretlen műve, az ősz-szes és hátrahagyott munkák diszkiadásának új befejező kötet. **Katona J. Bánk bánja**. **Arany János** jegyzeteivel és tanulmányával és **A. L.** bevezetésével 2 frt. Az összes munkák kötéseire hasonló diszkiatés-ben. 3 frt 20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levele-zése. Petőfi Aranyhoz intézett levelének és Arany válaszána hasonmásával. Arany Petőfőre vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 frt 60 kr. Diszkiatésben 2 frt 60 kr.

Arany János Rákóczié (1848. augusztus) **Zichy Mihály** rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 frt.

Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkiatésben 1 frt 50 kr.

Coriolanus. **Ira Shakspere**. Fordította **Petőfi Sándor**. Illusztrált diszkiadás. **Csiky G.** bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel 90 kr.

Ugyanaz: Kis 8° kiadás 40 kr. Diszes köt. 80 kr. Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedgetjük, mit ott hagyni épen kedve volt. **Petőfi.**

Petőfi S. A hóhér kötele. **James. Robin Hood**. Fordította **Petőfi Sándor**. Egy kötetben. 1 frt 40 kr.

Jókai Mór: Életemből. Diszkiadás 2 frt. — Diszkiat. 3 frt.

Ezen Jókai lángeszével oly fényesen és meg-ragadóan megirt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharc és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály 25 év Magyarország Történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet, 3-ik javított kiadás Ezen hazánk ujászületésének klasszikus törté-nete ideiglenesen 10 frt bolti ár helyett 6 frt rendkívüli leszállított áron kapható.

Tk. 1636/898. szám.

Hirdetmény.

Szinna község telekkönyve birtokszabályo-zás következtében az 1869. évi 2579. számú sza-bályrendelethez képest átalakítatik és ezzel egy-idejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokosok tulaj-donjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikkekben szabályozott eljárás, a telekjeg-yzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolato-san foganatosítottatik.

E czélből az átalakítási előmunkákat hite-lesítése és a helyszíni eljárás a nevezett köz-ségben 1898. évi június hó 6-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi ter-vezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizo-nyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhízemű harmadik sze-mélyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebele-zésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az át-íratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükse-ges adatokat megszerezni iparkodjanak és azok-kal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazol-ják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó te-lekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a ki-küldött bizottság előtt élőszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvé-nyesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési ked-vezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már meg-szünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy meg-szünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingat-lanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezzék, illetve, hogy törlési enge-dély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bé-lyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi márczius hó 28-án.

Kótsch, kir. albiró,

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Nem ámitás,

de mindenki meggyőződhetik azon állításom igazságáról, hogy

BUTORTERMEIMBEN

tulhalmozott árukészletemet helyszűke miatt,
jóval a bevásárlási áron alul

árusítom el,
miért is a n. közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
WILHELM HENRIK.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kész-, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készit és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
Budapest, VI., Külső váci-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonmani befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

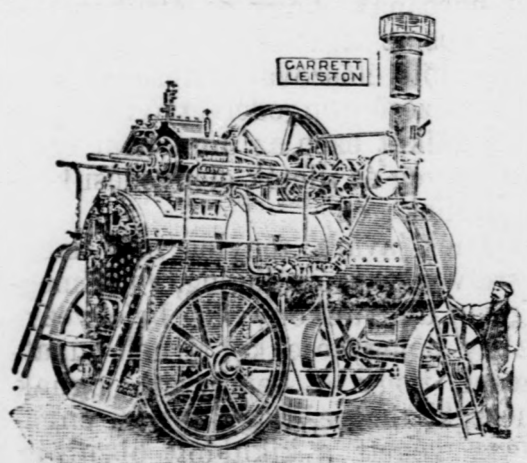
Mindenkor kaphatók:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V. kerület Lipót-körut 18. szám.

A t. cz. vevőközönségnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kényelmükre iródját

V. ker., Lipót-körut 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar Margithid közelébe) helyezte át.

Fentartotta azonban a VIII. ker., Szent-királyi-utca 49. sz. műhelyt és az V. ker., Lipót-körut 8-10. sz. alatti raktárhelyiségeit.

A közönségnek további pártfogását kérve ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound gőzmozgonyait, félstabil és stabil alakban, amelyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható acél dobsínekkel, toldást nem igénylő szalmarúzókkal a nagy szita felülettel minden nagyságban.

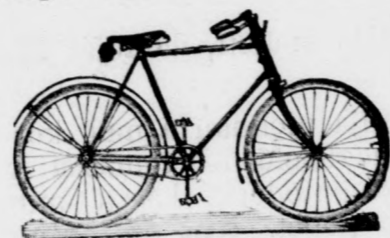
Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, repavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök felvételnek.

A világ legjobb kerékpárjai Müller Dávid-nál

Budapesten, VI. Andrassy-ut 32.

kaphatók.

Legújabb 1898-as kerékpár modellek vannak folyó 24 étől a Vadászkiút szállodában megtekinthetők.

Kitünő alkalom előnyös kerékpárvételre.

Gara és Társa

a m. k. szabad. osztálysorsjáték fő-árusítói
Budapest, Károly-körut 11.

A nagy. m. k. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt — —
egy fél sorsjegyért 3 frt — —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

Gara és Társa a m. k. szab. osztálysorsjáték főárusítói
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 11.

Hirdetmény.

Ó. cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a XX-ik magyar királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy abból 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, 2. a czirkveniczai »László-gyermekkorház, 3. a zólyom-lipcei »Gizella« munkás árvaház, 4. a Jásziv-egyesület, 5. az erdővidéki (Baróti) közkórház, 6. a budapesti »Klotild« szeretetház, 7. a kolozsvári jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki Kispénzben fizetetlenek ki.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyeremény	á 1000 korona
1 »	50,000 »	20 »	á 500 »
1 »	20,000 »	50 »	á 100 »
1 »	10,000 »	100 »	á 50 »
2 nyeremény	á 5,000 »	1000 »	á 20 »
5 »	á 2,000 »	6500 »	á 10 »

Az összes nyeremények Kispénzben fizetetlenek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1898. évi június hó 30. Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frittal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lotto igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félémelet, a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjáruló közegnél.

Budapesten, 1898. április hó.

M. kir. lotto-igazgatóság.

9-es számú „Zuckerin“.

Adagtablettekben oly édesítő erővel bír, hogy
1/2 kilo cukor édességi értéke

csak 3 és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 eszéze kávét lehet megédesíteni.

Olecsobb tablettek is kínálnak, azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tabletteket kérjünk.

Kapható vegyesáru-üzletekben. — Raktárakat létesít:

DÁVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
 AZ arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészen feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
 — Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	50000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
1	" "	30000
5	" "	25000
1	" "	20000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
132	" "	2000
263	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160.000
 melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból 50,000 sorsjegye nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléséknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsj. 6.— frt
 fél " " " " " 3.— " "
 negyed " " " " " 1.50 " "
 nyolcad " " " " " 0.75 " "

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalannal állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezet főuradánknak az I. magy. kir. osztályosorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100.000, 30.000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500, és 300 koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyereknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztályosorsjáték 1-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangzottatt azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályu húzás előtt az első osztályu sorsjegyek elkelnék; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elarasztott bennünket rendelményekkel olyanynyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközözhettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és T.-sa

m. kir. szab. osztályosorsjáték főfelárúsító

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Butor raktár felosztás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miszerint a korona-uteza 610. szám alatt saját házában lévő jól berendezett

Butor raktáramat

véglegesen megszüntetni szándékozom, miért is a raktáron lévő összes árukat az előállítási áron alól adom el.

Raktáramban csakis jó és solid készítményű, még a legkényesebb izlésnek is megfelelő áruk vannak, mely kedvező alkalmat felhasználás végett a n. é. közönség figyelmébe ajánlja

Jelenek Ádám

S.-A.-Ujhelyben.

Raktáramat egészben is eladom.

Butorraktáram felett lévő emeleti lakást folyó évi április hó 24-től bérebe adom.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen.)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz**, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóczi-uteza.

Leghathatósabb szer a poloska, bolha, moly

és minden konyharovar kiirtására.

Zacherlin

hatása bámulatos. A legjobb ölszer mindenféle rovar kiirtására s azért világszerte páratlan elterjedésnek örvend. Ismertető jelei: 1. **A lepecsételt üvegcsé.**
 2. **'Zacherl'** neve.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsessy Péter, Widder Gy., Fischer Jani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilms, Rosenblüth Sándor, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir.
 Abanj-Szántó: Blau Herman. Sóváry Kálmán, Friedmann Simoa.
 Forró-Énes: Haimann Salamon.
 Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ign. és Friedmann Lipótnál.
 Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerek Aladár,

Rosenblüth Márkus.
 N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos, Wünschendorfer K. és Marmorstein Jenő.
 Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.
 Szerencsén: Rochlitz Dezső, Turcsányi Ferencz.
 Szinna: Császár Árpád.
 Tállyán: Gottfried Sámuel.
 Tokajon: Frisch Vilmos, Hehn Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.
 Varannón: Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg.

Aláírási felhívás

a Kassán alapítandó

Felsőmagyarországi Takarékpénztár

Részvénytársaság

németül: **Oberungarische Sparkassa-Actiengesellschaft**
1250 darab 200 korona névértékű részvényére.

Ezen részvénytársaság tárgyát képezi a bank, takarékpénztár és a váltóház ügykörébe tartozó mindennemű üzlet folytatása; tartama pedig az alakuló közgyűlés napjától számítandó kilenczven esztendő, mely tartam azonban a közgyűlés alapszabályszerű határozata által meghosszabítható vagy megrövidíthető.

A társulat alaptőkéje **500,000 koronában** állapítatik meg, mely 2500 darab egyenként 200 koronáról szóló részvényre oszlik.

Az alaptőke biztosítása részvényaláírás által történik; minden aláíró tartozik az aláírás alkalmával a jegyzett részvény névértékének 10 százalékát az aláírások elfogadására jogosított személyeknél az ezek által kiadott elismervény ellenében, további 20%-át pedig az alakuló közgyűlést követő nyolcz napon belül a társulati igazgatóság által megjelölendő közegek kezeihez lefizetni; a hátralékos 70% befizetése módzatait az alakuló közgyűlés az alapszabályokban határozza meg. Az utolsó részlettel együtt tartozik minden részvényes a részvénykiállítás és bélyeg költsége, valamint a szervezés költsége ezimen részvényenként négy koronát a társulat pénztárába befizetni.

Az aláírás zárhatárideje **1898. évi május hó 10. napja.**

Az alapítók fentartják maguknak azt a jogot, miszerint tulajjegyzés esetén — a jegyzések arányára való tekintet nélkül — megállapíthatják, hogy az egyes aláíró által eszközölt jegyzés egyáltalán s ha igen, hány részvény erejéig fogadtassék-e el,

miszerint továbbá a társaság igazgatóságának tagjait az első 3 üzletév tartamára önmaguk nevezzék ki.

Ha valamely részvényjegyzés az alapítók által egészben vagy részben el nem fogadtatnék, erről az illető részvényaláíró az aláírás zárhatáridőtől számított 15 napon belül ajánlott levél útján fog kiértékelni, s ennek alapján a már befizetett részlet megfelelő arányban az aláírás elismervény beszolgáltatása mellett általa az aláírás helyén minden levonás nélkül felvehető.

Az alakuló közgyűlés az aláírás zárhatáridejétől számított 2 hónapon belül az alapítók által fog egybehivatni; a vonatkozó meghívás 14 nappal előbb a Kassán megjelenő „Felsőmagyarország“, „Pannonia“, „Abauj-Kassai Közlöny“ és „Kaschauer Zeitung“ nevű lapokban fog egyszer közzététetni; az alakuló közgyűlésen megjelenő aláírók személyazonosságát kétség esetén az azok által felmutatandó részvényaláírási elismervény fogja igazolni.

Kelt **Kassán**, 1898. ápril hó 10.

A felsőmagyarországi takarékpénztár részvénytársaság alapítói:

Adler és Gold <small>gyáros.</small>	Adriányi Béla <small>az Adriányi és Markó cégé beltagja.</small>	Chrzanowsky és Lux <small>vállalkozó.</small>
Fried Márk <small>nagykereskedő cég.</small>	Ganczfried Bertalan <small>ügyvéd és háztulajdonos.</small>	Grünhut Adolf <small>építési vállalkozó.</small>
Japp József <small>magánzó.</small>	Kellner Jakab <small>magánzó.</small>	Kircz Vilmos és fia <small>gőzfűrésztulajdonosok.</small>
Kresz János <small>földbirtokos és háztulajdonos.</small>	Láng Dávid <small>földbirtokos.</small>	Littmann Sándor <small>bornagykereskedő.</small>
Dr. Neményi Vilmos <small>ügyvéd.</small>	Oelschläger Lajos <small>a Fleischer és Schirger cégé cégvezetője.</small>	Scharmann Arthur <small>terménynagykereskedő.</small>
Scharmann Simon <small>háztulajdonos.</small>	Schwarz Vilmos <small>vállalkozó.</small>	Dr. Sichermann Bernát <small>ügyvéd.</small>
Spitz Miksa <small>a „Hungária“ műtrágyagyár vezérigazgatója.</small>	Teplánszky Ignác <small>terménykereskedő.</small>	Tyrnauer Herman <small>háztulajdonos.</small>
	Tyrnauer Sándor <small>kereskedelmi ügynök.</small>	

kassai lakosok.

Az aláírások eszközölhetők:

KASSÁN: az alapítók mindegyikénél, — az **Adriányi és Markó** cégégnél, — a **Fleischer és Schirger** cégégnél.

Abauj-Szántón: az Abauj-szántói takarékpénztárnál.

Encsen: az Encsi takarékpénztárnál.

Eperjesen: az Eperjesi bankgyűlésnél.

Késmárkon: a Késmárki takarékpénztárnál.

Liptó-Szt-Miklóson: a Liptó-Szt-Miklósi takarékpénztárnál.

Löcsén: a Szepsi hitelbank és központi takarékpénztárnál.

Lublón: a Lubló-Podolin-Gnezdai takarékpénztárnál.

Rózsahegyen: a Rózsahegyi takarékpénztárnál.

Szepsiben: az Ab.-Szepsi takarékpénztár- és zálogintézetnél.

Szikszón: a Szikszói takarékpénztárnál.

S.-A.-Ujhelyben: a S.-A.-Ujhelyi népbanknál.